Πρὸς Κορινθίους Α

Παῦλος κλητὸς¹ ἀπόστολος Ἰησοῦ χριστοῦ διὰ 1 θελήματος θεοῦ, καὶ Σωσθένης² ὁ ἀδελφός, τῆ 2 ἐκκλησία τοῦ θεοῦ τῆ οὔση ἐν Κορίνθῳ,³ ἡγιασμένοις⁴ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, κλητοῖς¹ ἀγίοις, σὺν πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις⁵ τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ ἐν παντὶ τόπῳ, αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν: χάρις 3 ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

Εὐχαριστῶ⁶ τῷ θεῷ μου πάντοτε⁷ περὶ ὑμῶν, ἐπὶ τῆ 4 χάριτι τοῦ θεοῦ τῆ δοθείση ὑμῖν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ: ὅτι 5 ἐν παντὶ ἐπλουτίσθητε⁸ ἐν αὐτῷ, ἐν παντὶ λόγῳ καὶ πάση γνώσει,⁹ καθὼς τὸ μαρτύριον¹⁰ τοῦ χριστοῦ 6 ἐβεβαιώθη¹¹ ἐν ὑμῖν: ὥστε ὑμᾶς μὴ ὑστερεῖσθαι¹² ἐν

https://biblicaltext.com

¹ κλητός, called, summoned. ² Σωσθένης, ους, ὁ, Sosthenes. ³ Κόρινθος, ου, ἡ, Corinth. ⁴ ἀγιάζω, make holy, consectate. ⁵ ἐπικαλέω, call upon, invoke. ⁶ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ⁷ πάντοτε, always, at all times. ⁸ πλουτίζω, enrich, make wealthy. ⁹ γνώσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ¹⁰ μαρτύριον, ου, τό, testimony, witness. ¹¹ βεβαιόω, confirm, secure. ¹² ὑστερέω, lack, need.

Πρὸς Κορινθίους Α 1:8 Byzantine NT

μηδενὶ χαρίσματι, ἀπεκδεχομένους τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ὅς καὶ βεβαιώσει 8 ὑμᾶς ἔως τέλους, ἀνεγκλήτους ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Πιστὸς ὁ θεός, δι' οὖ 9 ἐκλήθητε εἰς κοινωνίαν τοῦ υἰοῦ αὐτοῦ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Παρακαλώ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ ὀνόματος τοῦ 10 κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, ἵνα τὸ αὐτὸ λέγητε πάντες, καὶ μὴ ἦ ἐν ὑμῖν σχίσματα,⁸ ἦτε δὲ κατηρτισμένοι⁹ ἐν τῷ αὐτῷ νοἱ¹⁰ καὶ ἐν τῆ αὐτῆ γνώμη.¹¹ Ἑδηλώθη¹² γάρ μοι περὶ ὑμῶν, ἀδελφοί μου, 11 ὑπὸ τῶν Χλόης,¹³ ὅτι ἔριδες¹⁴ ἐν ὑμῖν εἰσιν. Λέγω δὲ 12 τοῦτο, ὅτι ἕκαστος ὑμῶν λέγει, Ἐγὼ μέν εἰμι Παύλου, Ἐγὼ δὲ Ἀπολλώ,¹⁵ Ἐγὼ δὲ Κηφᾶ,¹⁶ Ἐγὼ δὲ χριστοῦ. 13 Μεμέρισται¹⁷ ὁ χριστός; Μὴ Παῦλος ἐσταυρώθη¹⁸

¹ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ² ἀπεκδέχομαι, await eagerly, expect eagerly. ³ ἀποκάλυψις, εως, ή, revelation, unveiling. ⁴ βεβαιόω, confirm, secure. ⁵ τέλος, ους, τό, end, purpose. ⁶ ἀνέγκλητος, above reproach, blameless. ⁷ κοινωνία, ας, ή, fellowship, contribution. ⁸ σχίσμα, τος, τό, tear, division. ⁹ καταρτίζω, mend, fit. ¹⁰ νοῦς, ό, mind, reasoning faculty. ¹¹ γνώμη, ης, ή, purpose, opinion. ¹² δηλόω, show, make clear. ¹³ χλόη, ης, ή, fresh growth, grass. ¹⁴ ἔρις, ιδος, ή, strife, contention. ¹⁵ Άπολλώς, ό, Apollos. ¹⁶ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹⁷ μερίζω, divide, part. ¹⁸ σταυρόω, crucify.

ύπὲρ ὑμῶν, ἢ εἰς τὸ ὄνομα Παύλου ἐβαπτίσθητε; 14 Εὐχαριστῶ¹ τῷ θεῷ ὅτι οὐδένα ὑμῶν ἐβάπτισα, εἰ μὴ Κρίσπον² καὶ Γάϊον:³ ἵνα μή τις εἴπῃ ὅτι εἰς τὸ ἐμὸν 15 ὄνομα ἐβάπτισα. Ἐβάπτισα δὲ καὶ τὸν Στεφανᾶ⁴ 16 οἶκον: λοιπὸν οὐκ οἶδα εἴ τινα ἄλλον ἐβάπτισα. Οὐ 17 γὰρ ἀπέστειλέν με χριστὸς βαπτίζειν, ἀλλ' εὐαγγελίζεσθαι: οὐκ ἐν σοφία λόγου, ἵνα μὴ κενωθῆ⁵ ὁ σταυρὸς⁶ τοῦ χριστοῦ.

Ό λόγος γὰρ ὁ τοῦ σταυροῦ⁶ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις 18 μωρία⁷ ἐστίν, τοῖς δὲ σῳζομένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστιν. Γέγραπται γάρ, Ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν, ⁸ 19 καὶ τὴν σύνεσιν⁹ τῶν συνετῶν¹⁰ ἀθετήσω. ¹¹ Ποῦ¹² 20 σοφός; ⁸ Ποῦ¹² γραμματεύς; Ποῦ¹² συζητητὴς ¹³ τοῦ αἰῶνος τούτου; Οὐχὶ ἐμώρανεν¹⁴ ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου; Ἐπειδὴ¹⁵ γὰρ ἐν τῆ σοφία τοῦ 21

 $^{^{1}}$ εὐχαριστέω, give thanks, thank. 2 Κρίσπος, ου, ὁ, Crispus. 3 Γάϊος, ου, ὁ, Gaius. 4 Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas. 5 κενόω, empty, make void. 6 σταυρός, οῦ, ὁ, cross. 7 μωρία, ας, ή, foolishness, folly. 8 σοφός, wise. 9 σύνεσις, εως, ή, understanding, insight. 10 συνετός, intelligent, clever. 11 άθετέω, reject, annul. 12 ποῦ, where?. 13 συζητητής, οῦ, ὁ, disputer, debater. 14 μωραίνω, make foolish, make tasteless. 15 ἐπειδή, since, because.

Πρὸς Κορινθίους Α 1:22 Byzantine NT

θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν, εὐδόκησεν¹ ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας² τοῦ κηρύγματος³ σῶσαι τοὺς πιστεύοντας. Ἐπειδὴ⁴ καὶ Ἰουδαῖοι 22 σημεῖον αἰτοῦσιν, καὶ Ἑλληνες⁵ σοφίαν ζητοῦσιν: 23 ἡμεῖς δὲ κηρύσσομεν χριστὸν ἐσταυρωμένον,6 Ἰουδαίοις μὲν σκάνδαλον,7 Ἑλλησιν⁵ δὲ μωρίαν:² 24 αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς,8 Ἰουδαίοις τε καὶ Ἑλλησιν,5 χριστὸν θεοῦ δύναμιν καὶ θεοῦ σοφίαν. Ὅτι τὸ μωρὸν 25 τοῦ θεοῦ σοφώτερον¹0 τῶν ἀνθρώπων ἐστίν, καὶ τὸ ἀσθενὲς¹¹ τοῦ θεοῦ ἰσχυρότερον¹² τῶν ἀνθρώπων ἐστίν.

Βλέπετε γὰρ τὴν κλῆσιν¹³ ὑμῶν, ἀδελφοί, ὅτι οὐ πολλοὶ 26 σοφοὶ¹⁰ κατὰ σάρκα, οὐ πολλοὶ δυνατοί,¹⁴ οὐ πολλοὶ εὐγενεῖς:¹⁵ ἀλλὰ τὰ μωρὰ⁹ τοῦ κόσμου ἐξελέξατο¹⁶ ὁ 27 θεός, ἵνα τοὺς σοφοὺς¹⁰ καταισχύνη:¹⁷ καὶ τὰ ἀσθενῆ¹¹

¹ εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. ² μωρία, ας, ή, foolishness, folly. ³ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ⁴ ἐπειδή, since, because. ⁵ Έλλην, ηνος, ό, Greek, Hellene. ⁶ σταυρόω, crucify. ⁷ σκάνδαλον, ου, τό, cause of stumbling, snare. ⁸ κλητός, called, summoned. ⁹ μωρός, foolish, stupid. ¹⁰ σοφός, wise. ¹¹ ἀσθενής, weak, infirm. ¹² Ισχυρός, strong, mighty. ¹³ κλῆσις, εως, ή, (divine) call, invitation. ¹⁴ δυνατός, powerful, possible. ¹⁵ εὐγενής, noble, high-born. ¹⁶ ἐκλέγομαι, choose, elect. ¹⁷ καταισχύνω, put to shame, shame.

τοῦ κόσμου ἐξελέξατο¹ ὁ θεός, ἵνα καταισχύνη² τὰ ἐσχυρά:³ καὶ τὰ ἀγενῆ⁴ τοῦ κόσμου καὶ τὰ 28 ἐξουθενημένα⁵ ἐξελέξατο¹ ὁ θεός, καὶ τὰ μὴ ὄντα, ἵνα τὰ ὄντα καταργήση:⁶ ὅπως μὴ καυχήσηται⁻ πᾶσα 29 σὰρξ ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Ἐξ αὐτοῦ δὲ ὑμεῖς ἐστε ἐν 30 χριστῷ Ἰησοῦ, ὅς ἐγενήθη ἡμῖν σοφία ἀπὸ θεοῦ, δικαιοσύνη τε καὶ ἁγιασμός,⁶ καὶ ἀπολύτρωσις:⁰ ἵνα, 31 καθώς γέγραπται, Ὁ καυχώμενος,⁻ ἐν κυρίῳ καυχάσθω.⁻

Κάγὼ ἐλθὼν πρὸς ὑμᾶς, ἀδελφοί, ἦλθον οὐ καθ' 2
 ὑπεροχὴν¹ο λόγου ἢ σοφίας καταγγέλλων¹¹ ὑμῖν τὸ μαρτύριον¹² τοῦ θεοῦ. Οὐ γὰρ ἔκρινα τοῦ εἰδέναι τι ἐν 2
 ὑμῖν, εἰ μὴ Ἰησοῦν χριστόν, καὶ τοῦτον ἐσταυρωμένον.
 Καὶ ἐγὼ ἐν ἀσθενείᾳ¹⁴ καὶ ἐν φόβῳ¹⁵ καὶ ἐν τρόμῳ¹6 3
 πολλῷ ἐγενόμην πρὸς ὑμᾶς. Καὶ ὁ λόγος μου καὶ τὸ 4

^{\$\$^\}frac{1}{2}\epsilon \texaction \texactio

Πρὸς Κορινθίους Α 2:5 Byzantine NT

κήρυγμά¹ μου οὐκ ἐν πειθοῖς² ἀνθρωπίνης³ σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν ἀποδείξει⁴ πνεύματος καὶ δυνάμεως: 5 ἵνα ἡ πίστις ὑμῶν μὴ ἦ ἐν σοφία ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει θεοῦ.

Σοφίαν δὲ λαλοῦμεν ἐν τοῖς τελείοις: σοφίαν δὲ οὐ τοῦ 6 αἰῶνος τούτου, οὐδὲ τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου, τῶν καταργουμένων: ἀλλὰ λαλοῦμεν σοφίαν 7 θεοῦ ἐν μυστηρίῳ, τὴν ἀποκεκρυμμένην, ἢν προώρισεν ό θεὸς πρὸ τῶν αἰώνων εἰς δόξαν ἡμῶν: 8 ἢν οὐδεὶς τῶν ἀρχόντων τοῦ αἰῶνος τούτου ἔγνωκεν: εἰ γὰρ ἔγνωσαν, οὐκ ἄν τὸν κύριον τῆς δόξης ἐσταύρωσαν: ἀλλὰ καθὼς γέγραπται, Ἡ ὀφθαλμὸς 9 οὐκ εἶδεν, καὶ οὖς οὐκ ἤκουσεν, καὶ ἐπὶ καρδίαν ἀνθρώπου οὐκ ἀνέβη, ἃ ἡτοίμασεν ό θεὸς τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. Ἡμῖν δὲ ὁ θεὸς ἀπεκάλυψεν διὰ 10

¹ κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ² πειθός, persuasive. ³ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁴ ἀπόδειξις, εως, ή, proof, demonstration. ⁵ τέλειος, complete, perfect. ⁶ ἄρχων, οντος, ό, ruler, prince. ⁷ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁸ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁹ ἀποκρύπτω, hide, conceal. ¹⁰ προορίζω, predetermine, foreordain. ¹¹ πρό, before (gen), before. ¹² σταυρόω, crucify. ¹³ οὖς, ους, τό, ear. ¹⁴ έτοιμάζω, prepare, make ready. ¹⁵ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover.

τοῦ πνεύματος αὐτοῦ: τὸ γὰρ πνεῦμα πάντα ἐρευνᾶ,1 καὶ τὰ βάθη² τοῦ θεοῦ. Τίς γὰρ οἶδεν ἀνθρώπων τὰ 11 τοῦ ἀνθρώπου, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου τὸ ἐν αὐτῶ; Οὕτως καὶ τὰ τοῦ θεοῦ οὐδεὶς οἶδεν, εἰ μὴ τὸ πνεύμα τού θεού. Ήμεῖς δὲ οὐ τὸ πνεύμα τού κόσμου 12 έλάβομεν, άλλὰ τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ θεοῦ, ἵνα εἰδῶμεν τὰ ὑπὸ τοῦ θεοῦ χαρισθέντα³ ἡμῖν. ἡ καὶ 13 λαλοῦμεν, οὐκ ἐν διδακτοῖς⁴ ἀνθρωπίνης⁵ σοφίας λόγοις, ἀλλ' ἐν διδακτοῖς 4 πνεύματος ἁγίου, πνευματικοῖς 6 πνευματικὰ 6 συγκρίνοντες. 7 Ψυγικὸς 8 14 δὲ ἄνθρωπος οὐ δέχεται τὰ τοῦ πνεύματος τοῦ θεοῦ: μωρία γὰρ αὐτῷ ἐστιν, καὶ οὐ δύναται γνῶναι, ὅτι πνευματικῶς 10 ἀνακρίνεται. 11 11 12 13 13 ἀνακρίνει¹¹ μὲν πάντα, αὐτὸς δὲ ὑπ' οὐδενὸς άνακρίνεται. Tίς γὰρ ἔγνω νοῦν 12 κυρίου, δ ς 16 συμβιβάσει 13 αὐτόν; Ἡμεῖς δὲ νοῦν 12 χριστοῦ ἔχομεν.

¹ ἐρευνάω, search diligently. ² βάθος, ους, τό, depth, deep. ³ χαρίζομαι, give freely, forgive. ⁴ διδακτός, instructed, taught. ⁵ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁶ πνευματικός, spiritual. ⁻ συγκρίνω, combine, compare. Ἦ ψυχικός, natural, wordly-minded. Ἦ μωρία, ας, ἡ, foolishness, folly. ¹ πνευματικώς, spiritually, in a spiritual manner. ¹¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ¹² νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹³ συμβιβάζω, hold together, instruct.

Πρὸς Κορινθίους Α 3:2 Byzantine NT

Καὶ ἐγώ, ἀδελφοί, οὐκ ἠδυνήθην ὑμῖν λαλῆσαι ὡς 3 πνευματικοῖς, 1 άλλ' ώς σαρκικοῖς, 2 ώς νηπίοις 3 έν χριστῷ. Γάλα 4 ὑμᾶς ἐπότισα, καὶ οὐ βρῶμα: οὔπω 7 2 γὰρ ἐδύνασθε, ἀλλ' οὔτε ἔτι νῦν δύνασθε: ἔτι γὰρ 3 σαρκικοί² ἐστε: ὅπου γὰρ ἐν ὑμῖν ζῆλος⁸ καὶ ἔρις⁹ καὶ διγοστασίαι, 10 οὐχὶ σαρκικοί 2 ἐστε, καὶ κατὰ ἄνθρωπον περιπατεῖτε; "Όταν γὰρ λέγῃ τις, "Έγὼ μέν 4 εἰμι Παύλου, ἕτερος δέ, Ἐγὼ Ἀπολλώ, 11 οὐχὶ σαρκικοί² ἐστε; Τίς οὖν ἐστιν Παῦλος, τίς δὲ 5 Άπολλώς, 11 άλλ' ἢ διάκονοι 22 δι' ὧν ἐπιστεύσατε, καὶ έκάστω ως ο κύριος ἔδωκεν; Ἐγω ἐφύτευσα, 13 6 1 Απολλ 11 ἐπότισεν, 5 ἀλλ' ὁ θεὸς ηὔξανεν. 14 6 Ωστε 7 ούτε ὁ φυτεύων 3 ἐστίν τι, ούτε ὁ ποτίζων, άλλ' ὁ αὐξάνων 14 θεός. Ὁ φυτεύων 13 δὲ καὶ ὁ ποτίζων 5 ἕν 8 εἰσιν: ἔκαστος δὲ τὸν ἴδιον μισθὸν 15 λήψεται κατὰ τὸν ἴδιον κόπον.16 Θεοῦ γάρ ἐσμεν συνεργοί:17 θεοῦ 9

 $^{^1}$ πνευματικός, spiritual. 2 σαρκικός, fleshly, carnal. 3 νήπιος, infant, child. 4 γάλα, γαλακτος, τό, milk. 5 ποτίζω, give drink to, cause to drink. 6 βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. 7 οὔπω, not yet. 8 ζήλος, ου, ό, zeal, jealousy. 9 ἔρις, ιδος, ή, strife, contention. 10 διχοστασία, ας, ή, dissension, division. 11 Άπολλώς, ό, Apollos. 12 διάκονος, ου, ό, minister, deacon. 13 φυτεύω, plant. 14 αὐξάνω, cause to grow, increase. 15 μισθός, οῦ, ό, wages, reward. 16 κόπος, ου, ό, labor, trouble. 17 συνεργός, οῦ, ό, fellow worker.

γεώργιον, θεοῦ οἰκοδομή ἐστε.

Κατὰ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ τὴν δοθεῖσάν μοι, ὡς σοφὸς 10 ἀργιτέκτων θεμέλιον τέθεικα, ἄλλος δὲ ἐποικοδομεῖ.6 Έκαστος δὲ βλεπέτω πῶς ἐποικοδομεῖ. Θεμέλιον 11 γὰρ ἄλλον οὐδεὶς δύναται θεῖναι παρὰ τὸν κείμενον, ός ἐστιν Ἰησοῦς χριστός. Εἰ δέ τις ἐποικοδομεῖ ἐπὶ 12 τὸν θεμέλιον τοῦτον χρυσόν, αργυρον, λίθους τιμίους, 10 ξύλα, 11 χόρτον, 12 καλάμην, 13 έκάστου τὸ 13 ἔργον φανερὸν¹⁴ γενήσεται: ἡ γὰρ ἡμέρα δηλώσει, 15 ότι ἐν πυρὶ ἀποκαλύπτεται: 16 καὶ ἑκάστου τὸ ἔργον όποῖόν $^{^{17}}$ ἐστιν τὸ πῦρ δοκιμάσει. $^{^{18}}$ Εἴ τινος τὸ ἔργον 14 μένει δ ἐποικοδόμησεν, μισθὸν 19 λήψεται. Εἴ τινος τὸ 15 ἔργον κατακαήσεται, 20 ζημιωθήσεται: 21 αὐτὸς δὲ σωθήσεται, ούτως δὲ ὡς διὰ πυρός.

¹ γεώργιον, ου, τό, cultivated land, field. ² οἰκοδομή, ής, ή, building, edification. ³ σοφός, wise. ⁴ ἀρχιτέκτων, ονος, ό, master builder. ⁵ θεμέλιος, ου, ό, foundation. ⁶ ἐποικοδομέω, build upon, build upon a foundation. ⁷ κεῖμαι, lie, be laid. ⁸ χρυσός, οῦ, ὁ, gold, anything made of gold. ⁹ ἄργυρος, ου, ὁ, silver, silver as a metal. ¹⁰ τίμιος, precious, honorable. ¹¹ ξύλον, ου, τό, wood, tree. ¹² χόρτος, ου, ὁ, grass, hay. ¹³ καλάμη, ης, ή, stubble, straw. ¹⁴ φανερός, manifest, apparent. ¹⁵ δηλόω, show, make clear. ¹⁶ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ¹⁷ ὁποῖος, what sort of, what kind of. ¹⁸ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁹ μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. ²⁰ κατακαίω, burn up, consume entirely. ²¹ ζημιόω, suffer loss, inflict loss upon.

Πρὸς Κορινθίους Α 3:16 Byzantine NT

Οὐκ οἴδατε ὅτι ναὸς¹ θεοῦ ἐστε, καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θεοῦ 16 οἰκεῖ² ἐν ὑμῖν; Εἴ τις τὸν ναὸν¹ τοῦ θεοῦ φθείρει,³ 17 φθερεῖ³ τοῦτον ὁ θεός: ὁ γὰρ ναὸς¹ τοῦ θεοῦ ἄγιός ἐστιν, οἵτινές ἐστε ὑμεῖς.

Μηδεὶς ἑαυτὸν ἐξαπατάτω: εἴ τις δοκεῖ σοφὸς εἴναι ἐν 18 ὑμῖν ἐν τῷ αἰῶνι τούτῳ, μωρὸς γενέσθω, ἴνα γένηται σοφός. Ἡ γὰρ σοφία τοῦ κόσμου τούτου μωρία 19 παρὰ τῷ θεῷ ἐστιν. Γέγραπται γάρ, Ὁ δρασσόμενος τοὺς σοφοὺς ἐν τῇ πανουργίᾳ αὐτῶν. Καὶ πάλιν, 20 Κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν σοφῶν, ὅτι εἰσὶν μάταιοι. Ὠ Ὠστε μηδεὶς καυχάσθω ἐν 21 ἀνθρώποις: πάντα γὰρ ὑμῶν ἐστιν, εἴτε Παῦλος, εἴτε ἀναλλώς, αἰτε Κηφᾶς, εἴτε κόσμος, εἴτε ζωή, εἴτε θάνατος, εἴτε ἐνεστῶτα, εἴτε μέλλοντα: πάντα ὑμῶν ἐστιν, ὑμεῖς δὲ χριστοῦ, χριστὸς δὲ θεοῦ.

¹ ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine. ² οἰκέω, inhabit, dwell. ³ φθείρω, destroy, corrupt. ⁴ ἐξαπατάω, seduce wholly, deceive. ⁵ σοφός, wise. ⁶ μωρός, foolish, stupid. ⁷ μωρία, ας, ή, foolishness, folly. ⁸ δράσσομαι, catch, seize. ⁹ πανουργία, ας, ή, cleverness, craftiness. Trickery. ¹⁰ διαλογισμός, οῦ, ὁ, reasoning, questioning. ¹¹ μάταιος, vain, useless. ¹² καυχάομαι, boast, glory. ¹³ Ἀπολλώς, ὁ, Apollos. ¹⁴ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹⁵ ἐνίστημι, be present, place in or upon.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 4:2

Οὕτως ἡμᾶς λογιζέσθω¹ ἄνθρωπος, ὡς ὑπηρέτας² 4 χριστοῦ καὶ οἰκονόμους³ μυστηρίων⁴ θεοῦ. Ὁ δὲ 2 λοιπόν, ζητεῖται ἐν τοῖς οἰκονόμοις,³ ἴνα πιστός τις εὑρεθῆ. Ἐμοὶ δὲ εἰς ἐλάχιστόν⁵ ἐστιν ἵνα ὑφ' ὑμῶν 3 ἀνακριθῶ,⁶ ἢ ὑπὸ ἀνθρωπίνης⁵ ἡμέρας: ἀλλ' οὐδὲ ἐμαυτὸν⁵ ἀνακρίνω.⁶ Οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ⁵ σύνοιδα,⁰ 4 ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαι:¹0 ὁ δὲ ἀνακρίνων⁶ με κύριός ἐστιν. Ὠστε μὴ πρὸ¹¹ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἄν 5 ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει¹² τὰ κρυπτὰ¹³ τοῦ σκότους,¹⁴ καὶ φανερώσει¹⁵ τὰς βουλὰς¹⁶ τῶν καρδιῶν: καὶ τότε ὁ ἔπαινος¹⁻ γενήσεται ἑκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ.

Ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα¹⁸ εἰς ἐμαυτὸν⁸ καὶ 6 ἀπολλω̂¹⁹ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθητε²⁰ τὸ μὴ ὑπὲρ ὅ γέγραπται φρονεῖν,²¹ ἵνα μὴ εἷς ὑπὲρ τοῦ ἑνὸς

¹ λογίζομαι, calculate, consider. ² ὑπηρέτης, ου, ὁ, servant, assistant. ³ οἰκονόμος, ου, ὁ, manager, steward. ⁴ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ⁵ ἐλάχιστος, least, smallest. ⁶ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁷ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁸ ἐμαυτοῦ, of myself. ⁹ σύνοιδα, know, be conscious of. ¹⁰ δικαιόω, justify, pronounce righteous. ¹¹ πρό, before (gen), before. ¹² φωτίζω, give light, enlighten. ¹³ κρυπτός, hidden, secret. ¹⁴ σκότος, ους, τό, darkness. ¹⁵ φανερόω, reveal, manifest. ¹⁶ βουλή, ῆς, ἡ, counsel, purpose. ¹⁷ ἔπαινος, ου, ὁ, praise, commendation. ¹⁸ μετασχηματίζω, transform, disguise. ¹⁹ Ἀπολλώς, ὁ, Apollos. ²⁰ μανθάνω, learn, ascertain. ²¹ φρονέω, think, judge.

Πρὸς Κορινθίους Α 4:7 Byzantine NT

φυσιοῦσθε¹ κατὰ τοῦ ἐτέρου. Τίς γάρ σε διακρίνει;² Τί 7 δὲ ἔχεις ὁ οὐκ ἔλαβες; Εἰ δὲ καὶ ἔλαβες, τί καυγᾶσαι³ ώς μη λαβών; "Ηδη κεκορεσμένοι⁴ ἐστέ, ἐπλουτήσατε, Σωρὶς ἡμῶν ἐβασιλεύσατε: καὶ ὄφελόν⁸ γε⁹ έβασιλεύσατε,⁷ ἵνα καὶ ἡμεῖς ὑμῖν συμβασιλεύσωμεν. $^{^{10}}$ Δ οκῶ γὰρ ὅτι ὁ θεὸς ἡμᾶς τοὺς 9 ἀποστόλους ἐσχάτους ἀπέδειξεν 11 ώς ἐπιθανατίους: 12 ότι θέατρον 13 ἐγενήθημεν τῷ κόσμῳ, καὶ ἀγγέλοις, καὶ ἀνθρώποις. Ἡμεῖς μωροὶ¹⁴ διὰ χριστόν, ὑμεῖς δὲ 10 Φρόνιμοι έν χριστῷ: ἡμεῖς ἀσθενεῖς, 6 ὑμεῖς δὲ 1000001: 100001: 1000001: 10ἄρτι 20 ὥρας καὶ πεινώμεν 21 καὶ διψώμεν 22 καὶ γυμνητεύομεν, 23 καὶ κολαφιζόμεθα, 24 καὶ ἀστατοῦμεν, καὶ κοπιῶμεν²⁶ ἐργαζόμενοι²⁷ ταῖς ἰδίαις χερσίν: 12 λοιδορούμενοι²⁸ εὐλονοῦμεν:²⁹ διωκόμενοι³⁰

¹ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ² διακρίνω, discriminate, judge. ³ καυχάομαι, boast, glory. ⁴ κορέννυμι, satiate, fill. ⁵ πλουτέω, be rich, become rich. ⁶ χωρίς, separate, apart from (gen). ⁷ βασιλεύω, reign, rule. ⁸ δφελον, would that (used to express a fruitless wish) ⁹ γέ, indeed, at least. ¹⁰ συμβασιλεύω, rule (as king) with someone. ¹¹ ἀποδείκνυμι, exhibit, display. ¹² ἐπιθανάτιος, condemned to death. ¹³ θέατρον, ου, τό, theater, spectacle. ¹⁴ μωρός, foolish, stupid. ¹⁵ φρόνιμος, prudent, wise. ¹⁶ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁷ ἰσχυρός, strong, mighty. ¹⁸ ἔνδοξος, honored, glorious. ¹⁹ ἄτιμος, without honor, dishonored. ²⁰ ἄρτι, now, just now. ²¹ πεινάω, hunger, am hungry. ²² διψάω, thirst, thirst for. ²³ γυμνητεύω, am poorly clad. ²⁴ κολαφίζω, strike with the fist, treat roughly. ²⁵ ἀστατέω, be unsettled, be homeless. ²⁶ κοπιάω, toil, labor. ²⁷ ἐργάζομαι, work, word. ²⁸ λοιδορέω, abuse, revile. ²⁹ εὐλογέω, bless. ³⁰ διώκω, pursue, persecute.

ἀνεχόμεθα: βλασφημούμενοι παρακαλούμεν: ώς 13 περικαθάρματα τοῦ κόσμου ἐγενήθημεν, πάντων περίψημα ξως ἄρτι.

Οὐκ ἐντρέπων ὑμᾶς γράφω ταῦτα, ἀλλ' ὡς τέκνα μου 14 άγαπητὰ νουθετῶ. 7 Έὰν γὰρ μυρίους 8 παιδαγωγοὺς 9 15 ἔχητε ἐν χριστῷ, ἀλλ' οὐ πολλούς πατέρας: ἐν γὰρ χριστῷ Ἰησοῦ διὰ τοῦ εὐαγγελίου ἐγὼ ὑμᾶς ἐγέννησα. Παρακαλώ οὖν ὑμᾶς, μιμηταί 10 μου γίνεσθε. Διὰ 16 τοῦτο ἔπεμψα ὑμῖν Τιμόθεον, 11 ὅς ἐστιν τέκνον μου άγαπητὸν καὶ πιστὸν ἐν κυρίω, δς ὑμᾶς ἀναμνήσει 12 τὰς ὁδούς μου τὰς ἐν χριστῷ, καθὼς πανταχοῦ¹³ ἐν πάση ἐκκλησία διδάσκω. Ως μὴ ἐρχομένου δέ μου 18 πρὸς ὑμᾶς ἐφυσιώθησάν 14 τινες. Ἐλεύσομαι δὲ ταχέως 19 πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος θελήση, καὶ γνώσομαι οὐ τὸν λόγον τῶν πεφυσιωμένων, 14 ἀλλὰ τὴν δύναμιν. Οὐ 20

¹ ἀνέχομαι, endure, bear with. ² βλασφημέω, revile, blaspheme. ³ περικάθαρμα, τος, τό, dirt, refuse. ⁴ περίψημα, τος, τό, dirt, dregs. ⁵ ἄρτι, now, just now. ⁶ ἐντρέπω, turn about, reverence. ⁻ νουθετέω, admonish, exhort. ⁶ μυρίοι, ten thousand, innumerable. ⁶ παιδαγωγός, οῦ, ὁ, tutor, guardian. ¹⁰ μιμητής, οῦ, ὁ, imitator. ¹¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ¹² ἀναμιμνήσκω, remind, remember. ¹³ πανταχοῦ, everywhere. ¹⁴ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ¹⁵ ταχέως, quickly, soon.

Πρὸς Κορινθίους Α 4:21 Byzantine NT

γὰρ ἐν λόγῳ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ, ἀλλ' ἐν δυνάμει. Τί 21 θέλετε; Ἐν ῥάβδῳ¹ ἔλθω πρὸς ὑμᾶς, ἢ ἐν ἀγάπῃ πνεύματί τε πραότητος;²

'Όλως 3 ἀκούεται ἐν ὑμῖν πορνεία, 4 καὶ τοιαύτη πορνεία, 4 ήτις οὐδὲ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὀνομάζεται, ⁵ ὥστε γυναῖκά τινα τοῦ πατρὸς ἔγειν. Καὶ ὑμεῖς πεφυσιωμένοι ἐστέ, 2 καὶ οὐχὶ μᾶλλον ἐπενθήσατε, τίνα ἐξαρθῆ⁸ ἐκ μέσου ύμῶν ὁ τὸ ἔργον τοῦτο ποιήσας. Ἐγὼ μὲν γὰρ ὡς 3 ἀπών τῷ σώματι παρών δὲ τῷ πνεύματι, ἤδη ώς παρών, τον ούτως κέκρικα κατεργασάμενον, $^{^{11}}$ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν 4 Ίησοῦ χριστοῦ, συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σύν τῆ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῶ Σ ατανᾶ 12 εἰς 5 όλεθρον¹³ τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῆ ἐν τῆ

¹ ράβδος, ου, ή, staff, rod. ² πραΰτης, mildness, gentleness. ³ δλως, altogether, completely. ⁴ πορνεία, ας, ή, fornication, idolatry. ⁵ ονομάζω, name, give a name to. ⁶ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁷ πενθέω, mourn, lament. ⁸ ἐξαίρω, remove, drive away. ⁹ ἄπειμι, go away, depart. ¹⁰ πάρειμι, be present, have arrived. ¹¹ κατεργάζομαι, work out, produce. ¹² Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. ¹³ δλεθρος, ου, ὁ, destruction, death.

Byzantine NT Πρὸς Κορινθίους Α 5:6

ἡμέρα τοῦ κυρίου Ἰησοῦ. Οὐ καλὸν τὸ καύχημα¹ 6 ὑμῶν. Οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ² ζύμη³ ὅλον τὸ φύραμα⁴ ζυμοῖ;⁵ Ἐκκαθάρατε⁶ τὴν παλαιὰν⁻ ζύμην,³ ἵνα ἦτε 7 νέον⁵ φύραμα,⁴ καθώς ἐστε ἄζυμοι.² Καὶ γὰρ τὸ Πάσχα¹⁰ ἡμῶν ὑπὲρ ἡμῶν ἐτύθη¹¹ χριστός: ὥστε 8 ἑορτάζωμεν,¹² μὴ ἐν ζύμη³ παλαιᾳ,⁻ μηδὲ ἐν ζύμη³ κακίας¹³ καὶ πονηρίας,¹⁴ ἀλλ' ἐν ἀζύμοις² εἰλικρινείας¹⁵ καὶ ἀληθείας.

Έγραψα ὑμῖν ἐν τῆ ἐπιστολῆ¹6 μὴ συναναμίγνυσθαι¹7 9
 πόρνοις:¹8 καὶ οὐ πάντως¹9 τοῖς πόρνοις¹8 τοῦ κόσμου 10
 τούτου ἢ τοῖς πλεονέκταις,²0 ἢ ἄρπαξιν,²¹ ἢ
 εἰδωλολάτραις:²² ἐπεὶ²³ ὀφείλετε²⁴ ἄρα²⁵ ἐκ τοῦ κόσμου
 ἐξελθεῖν. Νῦν δὲ ἔγραψα ὑμῖν μὴ συναναμίγνυσθαι,¹7 ¹¹¹
 ἐάν τις ἀδελφὸς ὀνομαζόμενος²6 ἢ πόρνος,¹8 ἢ

 $^{^1}$ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. 2 μικρός, small, little. 3 ζύμη, ης, ή, leaven, ferment. 4 φύραμα, τος, τό, that which is mixed, lump. 5 ζύμόω, leaven, ferment. 6 έκκαθαίρω, cleanse thoroughly, clean out. 7 παλαιός, old, ancient. 8 νέος, new, young. 9 ἄζυμος, unleavened, paschal feast. 10 πάσχα, τό, passover, passover feast. 11 θύω, sacrifice, kill. 12 έορτάζω, celebrate a feast, keep a feast. 13 κακία, ας, ή, malice, evil. 14 πονηρία, ας, ή, iniquity, wickedness. 15 είλικρίνεια, ας, ή, sincerity, purity of motive. 16 έπιστολή, ής, ή, letter, dispatch. 17 συναναμίγνυμι, associate with, mingle. 18 πόρνος, ου, ό, fornicator, immoral person. 19 πάντως, altogether, by all means. 20 πλεονέκτης, ου, ό, covetous or greedy person. 21 ἄρπαξ, ravenous, rapacious. 22 είδωλολάτρης, ου, ό, image worshiper, idolater. 23 ἐπεί, when, since. 24 ὀφείλω, owe, ought. 25 ἄρα, so, then. 26 δνομάζω, name, give a name to.

πλεονέκτης, 1 ἢ εἰδωλολάτρης, 2 ἢ λοίδορος, 3 ἢ μέθυσος, 3 ἄρπαξ: 5 τῷ τοιούτῳ μηδὲ συνεσθίειν. 6 Τί γάρ μοι 12 καὶ τοὺς ἔξω κρίνειν; Οὐχὶ τοὺς ἔσω 7 ὑμεῖς κρίνετε; 13 Τοὺς δὲ ἔξω ὁ θεὸς κρινεῖ. Καὶ ἐξαρεῖτε 8 τὸν πονηρὸν 8 ἔμῶν αὐτῶν.

Τολμᾳ³ τις ὑμῶν, πρᾶγμα¹⁰ ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον, **6** κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων, ¹¹ καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῶν ἀγίων; 2 Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἄγιοι τὸν κόσμον κρινοῦσιν; Καὶ εἰ ἐν ὑμῖν κρίνεται ὁ κόσμος, ἀνάξιοί ¹² ἐστε κριτηρίων ¹³ ἐλαχίστων; ¹⁴ Οὐκ οἴδατε ὅτι ἀγγέλους κρινοῦμεν; 3 Μήτι ¹⁵ γε ¹⁶ βιωτικά; ¹⁷ Βιωτικὰ ¹⁷ μὲν οὖν κριτήρια ¹³ 4 ἐὰν ἔχητε, τοὺς ἐξουθενημένους ¹⁸ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ, τούτους καθίζετε. ¹⁹ Πρὸς ἐντροπὴν ²⁰ ὑμῖν λέγω. 5 Οὕτως οὐκ ἔνι ²¹ ἐν ὑμῖν σοφὸς ²² οὐδὲ εῖς, ὃς δυνήσεται

¹ πλεονέκτης, ου, ό, covetous or greedy person. ² εἰδωλολάτρης, ου, ό, image worshiper, idolater. ³ λοίδορος, ου, ό, reviler, abusive person. ⁴ μέθυσος, ου, ό, drunkard. ⁵ ἄρπαξ, ravenous, rapacious. ⁶ συνεσθίω, eat with. ⁷ ἔσω, within, inside. ⁸ ἐξαίρω, remove, drive away. ⁹ τολμάω, dare, endure. ¹⁰ πρᾶγμα, τος, τό, deed, matter. ¹¹ ἄδικος, unjust, unrighteous. ¹² ἀνάξιος, unworthy, incompetent. ¹³ κριτήριον, ου, τό, law court, tribunal. ¹⁴ ἐλάχιστος, least, smallest. ¹⁵ μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. ¹⁶ γέ, indeed, at least. ¹⁷ βιωτικός, matter of daily life, life. ¹⁸ ἐξουθενέω, despise, ignore. ¹⁹ καθίζω, you sit. ²⁰ ἐντροπή, ῆς, ἡ, shame, humiliation. ²¹ ἔνι, there is in, is present. ²² σοφός, wise.

διακρῖναι $\dot{\alpha}$ ἀνὰ $\dot{\alpha}$ μέσον τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ἀλλὰ 6 άδελφὸς μετὰ άδελφοῦ κρίνεται, καὶ τοῦτο ἐπὶ ἀπίστων;³ "Ηδη μὲν οὖν ὅλως⁴ ἥττημα⁵ ὑμῖν ἐστιν, 7 ότι κρίματα έχετε μεθ' έαυτῶν. Διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον άδικεῖσθε; 7 Διὰ τί οὐχὶ μᾶλλον ἀποστερεῖσθε; 8 Άλλὰ 8 ύμεῖς ἀδικεῖτε⁷ καὶ ἀποστερεῖτε,⁸ καὶ ταῦτα ἀδελφούς. "Η ούκ οἴδατε ὅτι ἄδικοι" βασιλείαν θεοῦ οὐ 9 κληρονομήσουσιν; 10 Μὴ πλανᾶσθε: 11 οὔτε πόρνοι, 12 οὔτε εἰδωλολάτραι, 13 οὔτε μοιγοί, 14 οὔτε μαλακοί, 15 οὔτε ἀρσενοκοῖται, 16 οὔτε πλεονέκται, 17 οὔτε κλέπται. 18 οὔτε μέθυσοι, 19 οὐ λοίδοροι, 20 οὐχ ἄρπαγες, 21 βασιλείαν θεοῦ οὐ κληρονομήσουσιν. 10 Καὶ ταῦτά 11 τινες ήτε: ἀλλὰ ἀπελούσασθε, 22 ἀλλὰ ἡγιάσθητε. 23 άλλ' έδικαιώθητε 24 έν τῶ ὀνόματι τοῦ κυρίου Ἰησοῦ,

¹ διακρίνω, discriminate, judge. ² ἀνά, upwards, upon. ³ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁴ ὅλως, altogether, completely. ⁵ ἥττημα, τος, τό, loss, failure. ⁶ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ⁷ ἀδικέω, do wrong, harm. ⁸ ἀποστερέω, defraud, deprive of. ⁹ ἄδικος, unjust, unrighteous. ¹⁰ κληρονομέω, inherit, obtain. ¹¹ πλανάω, deceive, lead astray. ¹² πόρνος, ου, ό, fornicator, immoral person. ¹³ εἰδωλολάτρης, ου, ό, image worshiper, idolater. ¹⁴ μοιχός, οῦ, ό, adulterer. ¹⁵ μαλακός, soft, effeminate. ¹⁶ ἀρσενοκοίτης, ου, ό, male engaging in same-sex sexual activity. ¹⁷ πλεονέκτης, ου, ό, covetous or greedy person. ¹⁸ κλέπτης, ου, ό, thief. ¹⁹ μέθυσος, ου, ό, drunkard. ²⁰ λοίδορος, ου, ό, reviler, abusive person. ²¹ ἄρπαξ, ravenous, rapacious. ²² ἀπολούω, wash off, wash away. ²³ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ²⁴ δικαιόω, justify, pronounce righteous.

Πρὸς Κορινθίους Α 6:12 Byzantine NT

καὶ ἐν τῷ πνεύματι τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

Πάντα μοι ἔξεστιν, άλλ' οὐ πάντα συμφέρει: πάντα 12 μοι ἔξεστιν, αλλ' οὐκ ἐγὼ ἐξουσιασθήσομαι όπό τινος. Τὰ βρώματα τῆ κοιλία, καὶ ἡ κοιλία τοῖς 13 βρώμασιν: 4 δ δὲ θεὸς καὶ ταύτην καὶ ταῦτα καταργήσει. Τὸ δὲ σῶμα οὐ τῆ πορνεία, αλλὰ τῶ κυρίω, καὶ ὁ κύριος τῷ σώματι: ὁ δὲ θεὸς καὶ τὸν 14 κύριον ἤγειρεν καὶ ἡμᾶς ἐξεγερεῖ διὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι τὰ σώματα ὑμῶν μέλη 15 χριστοῦ ἐστιν; Ἄρας οὖν τὰ μέλη τοῦ χριστοῦ ποιήσω πόρνης $^{^{10}}$ μέλη; $^{^{9}}$ Μὴ γένοιτο. Οὐκ οἴδατε ὅτι ὁ 16 κολλώμενος 11 τῆ πόρνη 10 εν σωμά ἐστιν; "Εσονται γάρ, φησίν, οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν. Ὁ δὲ κολλώμενος 17 τῷ κυρίῳ ε̈ν πνεῦμά ἐστιν. Φεύγετε $^{^{12}}$ τὴν πορνείαν. $^{^7}$ 18 Π ᾶν ἁμάρτημα¹³ δ ἐὰν ποιήση ἄνθρωπος ἐκτὸς¹⁴ τοῦ

¹ ξξεστιν, it is lawful, it is permitted. ² συμφέρω, bring together, it is profitable. ³ ξξουσιάζω, have authority over, master. ⁴ βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. ⁵ κοιλία, ας, ή, belly, womb. ⁶ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁷ πορνεία, ας, ή, fornication, idolatry. ⁸ ξξεγείρω, raise, raise up. ⁹ μέλος, ους, τό, member, limb. ¹⁰ πόρνη, ης, ή, prostitute. ¹¹ κολλάω, glue, cleave. ¹² φεύγω, flee, escape. ¹³ άμάρτημα, τος, τό, sin, fault. ¹⁴ ἐκτός, aside from, besides.

σώματός ἐστιν: ὁ δὲ πορνεύων¹ εἰς τὸ ἴδιον σῶμα ἁμαρτάνει.² "Η οὐκ οἴδατε ὅτι τὸ σῶμα ὑμῶν ναὸς³ 19 τοῦ ἐν ὑμῖν ἁγίου πνεύματός ἐστιν, οὖ ἔχετε ἀπὸ θεοῦ; Καὶ οὐκ ἐστὲ ἑαυτῶν, ἡγοράσθητε⁴ γὰρ τιμῆς:⁵ 20 δοξάσατε δὴ⁶ τὸν θεὸν ἐν τῷ σώματι ὑμῶν, καὶ ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, ἄτινά ἐστιν τοῦ θεοῦ.

Περὶ δὲ ὧν ἐγράψατέ μοι, καλὸν ἀνθρώπῳ γυναικὸς μὴ 7 ἄπτεσθαι. Διὰ δὲ τὰς πορνείας ἔκαστος τὴν ἑαυτοῦ 2 γυναῖκα ἐχέτω, καὶ ἑκάστη τὸν ἴδιον ἄνδρα ἐχέτω. Τῇ 3 γυναικὶ ὁ ἀνὴρ τὴν ὀφειλομένην εὔνοιαν ἀποδιδότω: ὁμοίως ἐδὲ καὶ ἡ γυνὴ τῷ ἀνδρί. Ἡ γυνὴ τοῦ ἰδίου 4 σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ὁ ἀνήρ: ὁμοίως ἐδὲ καὶ ὁ ἀνὴρ τοῦ ἰδίου σώματος οὐκ ἐξουσιάζει, ἀλλ' ἡ γυνή. Μὴ ἀποστερεῖτε ἀλλήλους, εἰ μήτι ἐδὲ ἐκ 5 συμφώνου πρὸς καιρόν, ἵνα σχολάζητε τῆ νηστεία επορούς ἐξουσιάζει.

 $^{^1}$ πορνεύω, commit fornication, fornicate. 2 άμαρτάνω, sin. 3 ναός, οῦ, ὁ, temple, shrine. 4 ἀγοράζω, buy. 5 τιμή, ῆς, ή, honor, price. 6 δή, also, indeed. 7 ἄπτομαι, touch or handle. 8 πορνεία, ας, ή, fornication, idolatry. 9 δφείλω, owe, ought. 10 εὔνοια, ας, ή, favor, affection. 11 ἀποδίδωμι, give back, pay. 12 ὁμοίως, likewise, in like manner. 13 ἐξουσιάζω, have authority over, master. 14 ἀποστερέω, defraud, deprive of. 15 μήτι, interrogative particle expecting a negative answer. 16 σύμφωνος, attuned to, harmonious. 17 σχολάζω, devote oneself to, be unoccupied. 18 νηστεία, ας, ή, fasting, fast.

Πρὸς Κορινθίους Α 7:6 Byzantine NT

καὶ τῆ προσευχῆ, ' καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχησθε, ' ἴνα μὴ πειράζη ' ὑμᾶς ὁ Σατανᾶς ' διὰ τὴν ἀκρασίαν ' ὑμῶν. Τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, ' οὐ κατ' 6 ἐπιταγήν. 7 Θέλω γὰρ πάντας ἀνθρώπους εἶναι ὡς καὶ 7 ἐμαυτόν: 8 ἀλλ' ἔκαστος ἴδιον χάρισμα ' ἔχει ἐκ θεοῦ, ὃς μὲν οὕτως, ὃς δὲ οὕτως.

Λέγω δὲ τοῖς ἀγάμοις ¹⁰ καὶ ταῖς χήραις, ¹¹ καλὸν αὐτοῖς 8 ἐστιν ἐὰν μείνωσιν ὡς κἀγώ. Εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, 9 γαμησάτωσαν: ¹³ κρεῖσσον ¹⁴ γάρ ἐστιν γαμῆσαι ¹³ ἢ πυροῦσθαι. ¹⁵ Τοῖς δὲ γεγαμηκόσιν ¹³ παραγγέλλω, ¹⁶ 10 οὐκ ἐγώ, ἀλλ' ὁ κύριος, γυναῖκα ἀπὸ ἀνδρὸς μὴ χωρισθῆναι: ¹⁷ ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῆ, ¹⁷ μενέτω ἄγαμος, ¹⁰ 11 ἢ τῷ ἀνδρὶ καταλλαγήτω ¹⁸ – καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι. Τοῖς δὲ λοιποῖς ἐγὼ λέγω, οὐχ ὁ κύριος: εἴ τις 12 ἀδελφὸς γυναῖκα ἔχει ἄπιστον, ¹⁹ καὶ αὐτὴ συνευδοκεῖ

¹ προσευχή, ῆς, ἡ, prayer, place for prayer. ² συνέρχομαι, come together, come or go with. ³ πειράζω, test, tempt. ⁴ Σατανᾶς, ᾶ, ὁ, Satan, adversary. ⁵ ἀκρασία, ας, ἡ, lack of self-control, self-indulgence. ⁶ συγγνώμη, ης, ἡ, concession, indulgence. ⁷ ἐπιταγή, ῆς, ἡ, command, commandment. ⁸ ἐμαυτοῦ, of myself. ⁹ χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ¹⁰ ἄγαμος, ου, ἡ, unmarried. ¹¹ χήρα, ας, ἡ, widow. ¹² ἐγκρατεύομαι, exercise self-control. ¹³ γαμέω, marry. ¹⁴ κρείσσων, stronger, more excellent. ¹⁵ πυρόω, burn, am purified by fire. ¹⁶ παραγγέλλω, order, command. ¹⁷ χωρίζω, separate, depart. ¹⁸ καταλλάσσω, reconcile. ¹⁹ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ²⁰ συνευδοκέω, consent, approve.

οἰκεῖν μετ' αὐτοῦ, μὴ ἀφιέτω αὐτήν. Καὶ γυνὴ ἥτις 13 ἔχει ἄνδρα ἄπιστον, 2 καὶ αὐτὸς συνευδοκεί 3 οἰκείν 1 μετ' αὐτῆς, μη ἀφιέτω αὐτόν. Ἡγίασται⁴ γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ 14 απιστος² ἐν τῆ γυναικί, καὶ ἡγίασται⁴ ἡ γυνὴ ἡ απιστος² ἐν τῶ ἀνδρί: ἐπεὶ 5 ἄρα 6 τὰ τέκνα ὑμῶν ἀκάθαρτά 7 ἐστιν, νῦν δὲ ἄγιά ἐστιν. Εἰ δὲ ὁ ἄπιστος 2 15 χωρίζεται, εχωριζέσθω. Οὐ δεδούλωται ό ἀδελφὸς ἢ ή άδελφη έν τοῖς τοιούτοις: ἐν δὲ εἰρήνη κέκληκεν ήμᾶς ὁ θεός. Τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; 16 "Η τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις; Εἰ μὴ 17 έκάστω ως ἐμέρισεν 11 ὁ θεός, ἕκαστον ως κέκληκεν ὁ κύριος, οὕτως περιπατείτω. Καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι. 12 Περιτετμημένος 13 18 τις ἐκλήθη; Μὴ ἐπισπάσθω. Έν ἀκροβυστία 15 τις ἐκλήθη; Μὴ περιτεμνέσθω. 13 Ή περιτομή 16 οὐδέν 19 έστιν, καὶ ἡ ἀκροβυστία 15 οὐδέν ἐστιν, ἀλλὰ τήρησις 17

¹ οἰκέω, inhabit, dwell. ² ἄπιστος, unbelieving, faithless. ³ συνευδοκέω, consent, approve. ⁴ ἀγιάζω, make holy, consecrate. ⁵ ἐπεί, when, since. ⁶ ἄρα, so, then. ⁷ ἀκάθαρτος, unclean, impure. ⁸ χωρίζω, separate, depart. ⁹ δουλόω, enslave, bring under subjection. ¹⁰ ἀδελφή, ῆς, ἡ, sister. ¹¹ μερίζω, divide, part. ¹² διατάσσω, command, give orders to. ¹³ περιτέμνω, circumcize, circumcise. ¹⁴ ἐπισπάομαι, become uncircumcised. ¹⁵ ἀκροβυστία, ας, ἡ, uncircumcision, foreskin. ¹⁶ περιτομή, ῆς, ἡ, circumcision. ¹⁷ τήρησις, εως, ἡ, imprisonment, keeping.

έντολῶν θεοῦ. "Εκαστος ἐν τῇ κλήσει¹ ῇ ἐκλήθη, ἐν 20 ταύτῃ μενέτω. Δοῦλος ἐκλήθης; Μή σοι μελέτω:² 21 ἀλλ' εἰ καὶ δύνασαι ἐλεύθερος³ γενέσθαι, μᾶλλον χρῆσαι.⁴ Ὁ γὰρ ἐν κυρίῳ κληθεὶς δοῦλος, ἀπελεύθερος 22 κυρίου ἐστίν: ὁμοίως⁶ καὶ ὁ ἐλεύθερος³ κληθείς, δοῦλός ἐστιν χριστοῦ. Τιμῆς⁻ ἠγοράσθητε:⁶ μὴ 23 γίνεσθε δοῦλοι ἀνθρώπων. "Εκαστος ἐν ῷ ἐκλήθη, 24 ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ θεῷ.

Περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν το κυρίου οὐκ ἔχω: 25 γνώμην δὲ δίδωμι ὡς ἠλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι. Νομίζω οὖν τοῦτο καλὸν ὑπάρχειν διὰ τὴν 26 ἐνεστῶσαν ἀνάγκην, ὅ ὅτι καλὸν ἀνθρώπῳ τὸ οὕτως εἶναι. Δέδεσαι ὁ γυναικί; Μὴ ζήτει λύσιν. Αέλυσαι 27 ἀπὸ γυναικός; Μὴ ζήτει γυναῖκα. Ἐὰν δὲ καὶ γήμης, ὁ 28 οὐχ ἤμαρτες: καὶ ἐὰν γήμη ἡ παρθένος, οὐχ

¹ κλήσις, εως, ή, (divine) call, invitation. ² μέλει, it is a care, it concerns. ³ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ⁴ χράομαι, use, make use of. ⁵ ἀπελεύθερος, ου, ό, freedman. ⁶ ὁμοίως, likewise, in like manner. ⁷ τιμή, ής, ή, honor, price. ⁸ ἀγοράζω, buy. ⁹ παρθένος, ου, ή, virgin. ¹⁰ ἐπιταγή, ής, ή, command, commandment. ¹¹ γνώμη, ης, ή, purpose, opinion. ¹² ἐλεέω, have mercy, pity. ¹³ νομίζω, suppose, think. ¹⁴ ἐνίστημι, be present, place in or upon. ¹⁵ ἀνάγκη, ης, ή, necessity, distress. ¹⁶ δέω, bind, tie. ¹⁷ λύσις, εως, ή, release, separation. ¹⁸ λύω, untie, loose. ¹⁹ γαμέω, marry. ²⁰ ἀμαρτάνω, sin.

 ήμαρτεν. 1 Θλίψιν 2 δὲ τῆ σαρκὶ ἕξουσιν οἱ τοιοῦτοι: έγω δὲ ὑμῶν φείδομαι.³ Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὁ 29 καιρός συνεσταλμένος: τὸ λοιπόν ἐστιν ἵνα καὶ οἱ ἔχοντες γυναῖκας ώς μὴ ἔχοντες ὧσιν: καὶ οἱ 30 κλαίοντες, ώς μη κλαίοντες: καὶ οἱ χαίροντες, ώς μη γαίροντες: καὶ οἱ ἀγοράζοντες, ως μὴ κατέγοντες: 31 καὶ οἱ χρώμενοι⁸ τῷ κόσμῳ τούτῳ, ὡς μὴ καταγρώμενοι: 9 παράγει 10 γὰρ τὸ σχῆμα 11 τοῦ κόσμου τούτου. Θέλω δὲ ὑμᾶς ἀμερίμνους 12 εἶναι. Ὁ ἄγαμος 13 μεριμν \tilde{a}^{14} τὰ τοῦ κυρίου, π ῶς ἀρέσει τῷ κυρίω: ὁ δὲ 33 γαμήσας $^{^{16}}$ μεριμν $\tilde{\mathbf{q}}^{^{14}}$ τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει $^{^{15}}$ τῆ γυναικί. Μεμέρισται 17 καὶ ἡ γυνὴ καὶ ἡ παρθένος. 18 Ή 34 ἄγαμος 13 μεριμν $\tilde{\alpha}^{14}$ τὰ τοῦ κυρίου, ἵνα $\tilde{\eta}$ άγία καὶ σώματι καὶ πνεύματι: ἡ δὲ γαμήσασα 16 μεριμνα 14 τὰ τοῦ κόσμου, πῶς ἀρέσει 15 τῷ ἀνδρί. Τοῦτο δὲ πρὸς τὸ 35 ύμων αὐτων συμφέρον¹⁹ λέγω: οὐχ ἵνα βρόγον²⁰ ὑμῖν

 $^{^1}$ άμαρτάνω, sin. 2 θλῖψις, εως, ή, tribulation, persecution. 3 φείδομαι, spare, abstain. 4 συστέλλω, limit, shorten. 5 κλαίω, weep, weep for. 6 ἀγοράζω, buy. 7 κατέχω, hold back, hold fast. 8 χράομαι, use, make use of. 9 καταχράομαι, make full use of, use up. 10 παράγω, pass by, depart. 11 σχήμα, τος, τό, outward appearance, form. 12 ἀμέριμνος, free from care, free from anxiety. 13 ἄγαμος, ου, ή, unmarried. 14 μεριμνάω, be anxious, distracted. 15 ἀρέσκω, please, serve. 16 γαμέω, marry. 17 μερίζω, divide, part. 18 παρθένος, ου, ή, virgin. 19 συμφέρω, bring together, it is profitable. 20 βρόχος, ου, δ, noose, noose or snare.

ἐπιβάλω, ¹ ἀλλὰ πρὸς τὸ εὔσχημον ² καὶ εὐπρόσεδρον ³ τῷ κυρίῳ ἀπερισπάστως. Εἰ δέ τις ἀσχημονεῖν ἐπὶ 36 την παρθένον⁶ αὐτοῦ νομίζει, ⁷ ἐὰν ἦ ὑπέρακμος, ⁸ καὶ ούτως ὀφείλει γίνεσθαι, δ θέλει ποιείτω: ούχ άμαρτάνει: ¹⁰ γαμείτωσαν. ¹¹ "Ος δὲ ἔστηκεν ἑδραῖος ¹² 37 ἐν τῆ καρδία, μὴ ἔχων ἀνάγκην, 13 ἐξουσίαν δὲ ἔγει περὶ τοῦ ἰδίου θελήματος, καὶ τοῦτο κέκρικεν ἐν τῆ καρδία αὐτοῦ, τοῦ τηρεῖν τὴν ἑαυτοῦ παρθένον, καλῶς 14 ποιεῖ. 6 Ωστε καὶ ὁ ἐκγαμίζων 15 καλῶς 14 ποιεῖ: 38 ό δὲ μὴ ἐκγαμίζων 15 κρεῖσσον 16 ποιεῖ. Γυνὴ δέδεται 17 39 νόμω έφ' ὅσον χρόνον ζῆ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς: ἐὰν δὲ καὶ κοιμηθή 18 ὁ ἀνήρ, ἐλευθέρα 19 ἐστὶν ὧ θέλει γαμηθῆναι, μόνον ἐν κυρίω. Μακαριωτέρα δέ ἐστιν ἐὰν οὕτως 40 μείνη, κατὰ τὴν ἐμὴν γνώμην: 20 δοκ $\tilde{\omega}$ δὲ κάγ $\tilde{\omega}$ πνεῦμα θεοῦ ἔγειν.

¹ ἐπιβάλλω, lay upon, throw upon. ² εὐσχήμων, honorable. ³ εὐπρόσεδρος, devoted. ⁴ ἀπερισπάστως, without distraction. ⁵ ἀσχημονέω, act unbecomingly, disgracefully. ⁶ παρθένος, ου, ἡ, virgin. ⁻ νομίζω, suppose, think. 8 ὑπέρακμος, past the bloom of youth, of full age. 9 ὀφείλω, owe, ought. ¹⁰ ἀμαρτάνω, sin. ¹¹ γαμέω, marry. ¹² ἐδραῖος, steadfast, firm. ¹³ ἀνάγκη, ης, ἡ, necessity, distress. ¹⁴ καλώς, rightly, well. ¹⁵ ἐκγαμίζω, give in marriage, marry. ¹⁶ κρείσσων, stronger, more excellent. ¹⁻ δέω, bind, tie. ¹8 κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ¹⁰ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ²⁰ γνώμη, ης, ἡ, purpose, opinion.

Περὶ δὲ τῶν εἰδωλοθύτων, 1 οἴδαμεν ὅτι πάντες γνῶσιν 2 8 ἔγομεν. Ἡ γνῶσις 2 φυσιοῖ, 3 ἡ δὲ ἀγάπη οἰκοδομεῖ. 4 Εἰ 2 δέ τις δοκεῖ εἰδέναι τι, οὐδέπω οὐδὲν ἔγνωκεν καθώς δεῖ γνῶναι: εἰ δέ τις ἀγαπᾶ τὸν θεόν, οὖτος ἔγνωσται 3 ύπ' αὐτοῦ. Περὶ τῆς βρώσεως οὖν τῶν εἰδωλοθύτων, 14 οἴδαμεν ὅτι οὐδὲν εἴδωλον 7 ἐν κόσμω, καὶ ὅτι οὐδεὶς θεὸς ἔτερος εἰ μὴ εἶς. Καὶ γὰρ εἴπερ εἰσὶν λεγόμενοι 5 θεοί, εἴτε ἐν οὐρανῷ εἴτε ἐπὶ γῆς: ὥσπερ εἰσὶν θεοὶ πολλοί, καὶ κύριοι πολλοί: ἀλλ' ἡμῖν εἶς θεὸς ὁ πατήρ, 6 έξ οὖ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς εἰς αὐτόν: καὶ εἶς κύριος Ίησοῦς χριστός, δι' οὖ τὰ πάντα, καὶ ἡμεῖς δι' αὐτοῦ. 7 Άλλ' οὐκ ἐν πᾶσιν ἡ γνῶσις: $^{^{2}}$ τινὲς δὲ τῆ συνειδήσει $^{^{10}}$ τοῦ εἰδώλου 7 ἔως ἄρτι 11 ὡς εἰδωλόθυτον 1 ἐσθίουσιν, καὶ ἡ συνείδησις 10 αὐτῶν ἀσθενὴς 12 οὖσα μολύνεται. 13 8 Βρῶμα 4 δὲ ἡμᾶς οὐ παρίστησιν 5 τῶ θεῶ: οὔτε γὰρ έὰν φάγωμεν περισσεύομεν, 16 οὔτε ἐὰν μὴ φάγωμεν

¹ είδωλόθυτος, sacrificed to idols. ² γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ³ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁴ οἰκοδομέω, build up, construct. ⁵ οὐδέπω, not yet, still not. ⁶ βρῶσις, εως, ἡ, eating, food. ⁷ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ⁸ εἴπερ, if perhaps, if indeed. ⁹ ὤσπερ, just as, even as. ¹⁰ συνείδησις, εως, ἡ, conscience. ¹¹ ἄρτι, now, just now. ¹² ἀσθενής, weak, infirm. ¹³ μολύνω, stain, soil. ¹⁴ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹⁵ παρίστημι, be present, stand by. ¹⁶ περισσεύω, abound, be rich.

Πρὸς Κορινθίους Α 8:9 Byzantine NT

ύστερούμεθα. Βλέπετε δὲ μήπως ή έξουσία ὑμῶν 9 αὕτη πρόσκομμα³ γένηται τοῖς ἀσθενοῦσιν. 4 Ἐὰν γάρ 10 τις ἴδη σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν ἐν εἰδωλείω⁶ κατακείμενον, ούχὶ ή συνείδησις αὐτοῦ ἀσθενοῦς όντος οἰκοδομηθήσεται¹⁰ εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα¹¹ έσθίειν; Καὶ ἀπολεῖται ὁ ἀσθενῶν 4 ἀδελφὸς ἐπὶ τῆ σῆ 12 11 γνώσει, δι' δι γριστὸς ἀπέθανεν; Οὕτως δὲ 12 άμαρτάνοντες 13 εἰς τοὺς ἀδελφούς, καὶ τύπτοντες 14 αὐτῶν τὴν συνείδησιν⁸ ἀσθενοῦσαν, εἰς χριστὸν άμαρτάνετε. 13 Διόπερ 15 εἰ βρῶμα 16 σκανδαλίζει 17 τὸν 13άδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα $^{^{18}}$ εἰς τὸν αἰῶνα. ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.17

Οὐκ εἰμὶ ἀπόστολος; Οὐκ εἰμὶ ἐλεύθερος;¹⁹ Οὐχὶ **9** Ἰησοῦν χριστὸν τὸν κύριον ἡμῶν ἑώρακα; Οὐ τὸ ἔργον μου ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίῳ; Εἰ ἄλλοις οὐκ εἰμὶ 2

¹ ύστερέω, lack, need. ² μήπως, lest in any way, lest perhaps. ³ πρόσκομμα, τος, τό, stumbling, occasion of stumbling. ⁴ ἀσθενέω, be weak, sick. ⁵ γνώσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ⁶ εἰδωλεῖον, ου, τό, idol's temple, temple for an image. ⁷ κατάκειμαι, lie down, lie sick. ⁸ συνείδησις, εως, ή, conscience. ⁹ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁰ οἰκοδομέω, build up, construct. ¹¹ εἰδωλόθυτος, sacrificed to idols. ¹² σός, your, yours. ¹³ ἀμαρτάνω, sin. ¹⁴ τύπτω, smite, beat. ¹⁵ διόπερ, therefore, for this very reason. ¹⁶ βρῶμα, τος, τό, food, food of any kind. ¹⁷ σκανδαλίζω, cause to stumble. ¹⁸ κρέας, τό, meat, flesh. ¹⁹ ἐλεύθερος, free, delivered from obligation.

ἀπόστολος, ἀλλά γε¹ ὑμῖν εἰμι: ἡ γὰρ σφραγὶς² τῆς ἐμῆς ἀποστολῆς 3 ὑμεῖς ἐστε ἐν κυρίω. Ἡ ἐμὴ 3 ἀπολογία 4 τοῖς ἐμὲ ἀνακρίνουσιν 5 αὕτη ἐστίν. Μὴ οὐκ 4 ἔχομεν έξουσίαν φαγεῖν καὶ πιεῖν; Μὴ οὐκ ἔχομεν 5 έξουσίαν άδελφὴν γυναῖκα περιάγειν, ώς καὶ οί λοιποὶ ἀπόστολοι, καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ κυρίου, καὶ Κηφᾶς; "Η μόνος ἐγὼ καὶ Βαρνάβας" οὐκ ἔχομεν 6 έξουσίαν τοῦ μὴ ἐργάζεσθαι; Τίς στρατεύεται 11 ἰδίοις 7 όψωνίοις ποτέ; Τίς φυτεύει 4 αμπελώνα, 5 καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ οὐκ ἐσθίει; "Η τίς ποιμαίνει" ποίμνην, $^{^{17}}$ καὶ ἐκ τοῦ γάλακτος $^{^{18}}$ τῆς ποίμνης $^{^{17}}$ οὐκ έσθίει; Μὴ κατὰ ἄνθρωπον ταῦτα λαλῶ; "Η οὐχὶ καὶ ὁ 8 νόμος ταῦτα λέγει; Ἐν γὰρ τῷ Μωϋσέως νόμω 9 γέγραπται, Οὐ φιμώσεις 19 βοῦν 20 ἀλοῶντα. 21 Μὴ τῶν βοῶν²⁰ μέλει²² τῷ θεῷ; "Η δι' ἡμᾶς πάντως²³ λέγει; Δ ι' 10

¹ γέ, indeed, at least. ² σφραγίς, ίδος, ή, seal, signet ring. ³ ἀποστολή, ῆς, ή, apostleship, commission. ⁴ ἀπολογία, ας, ή, speech in defense, verbal defense. ⁵ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ⁶ ἀδελφή, ῆς, ή, sister. ⁷ περιάγω, lead around, go about. ⁸ Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ⁹ Βαρνάβας, ὁ, Barnabas. ¹⁰ ἐργάζομαι, work, word. ¹¹ στρατεύομαι, make war, hence to serve as a soldier. ¹² ὀψώνιον, ου, τό, compensation, wages. ¹³ ποτέ, once, at some time. ¹⁴ φυτεύω, plant. ¹⁵ ἀμπελών, ῶνος, ὁ, vineyard. ¹⁶ ποιμαίνω, shepherd, rule. ¹⁷ ποίμνη, ης, ἡ, flock. ¹⁸ γάλα, γαλακτος, τό, milk. ¹⁹ φιμόω, muzzle, silence. ²⁰ βοῦς, ὁ, οχ, cow. ²¹ ἀλοάω, thresh. ²² μέλει, it is a care, it concerns. ²³ πάντως, altogether, by all means.

Πρὸς Κορινθίους Α 9:11 Byzantine NT

ήμας γαρ έγραφη, ὅτι ἐπ' ἐλπίδι ὀφείλει¹ ὁ ἀροτριῶν² ἀροτριᾶν, 2 καὶ ὁ ἀλοῶν 3 τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ μετέχειν 4 έπ' έλπίδι. Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τὰ πνευματικὰ⁵ ἐσπείραμεν, 11 μέγα εἰ ἡμεῖς ὑμῶν τὰ σαρκικὰ⁶ θερίσομεν; ⁷ Εἰ ἄλλοι 12 τῆς ἐξουσίας ὑμῶν μετέχουσιν, οὐ μᾶλλον ἡμεῖς; Άλλ' οὐκ ἐχρησάμεθα⁸ τῆ ἐξουσία ταύτη, ἀλλὰ πάντα στέγομεν, 9 ἵνα μὴ ἐγκοπήν 10 τινα δώμεν τῷ εὐαγγελίω τοῦ χριστοῦ. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ τὰ ἱερὰ 13 ἐργαζόμενοι¹² ἐκ τοῦ ἱεροῦ ἐσθίουσιν, οἱ τῶ θυσιαστηρί ω^{13} προσεδρεύοντες 14 τ $\tilde{\omega}$ θυσιαστηρί ω^{13} συμμερίζονται; 15 Οὕτως 16 καὶ ὁ κύριος διέταξεν 17 τοῖς 14τὸ εὐαγγέλιον καταγγέλλουσιν εἰαγγελίου ζῆν. Ἐγὼ δὲ οὐδενὶ ἐχρησάμην 8 τούτων: οὐκ ἔγραψα 15 δὲ ταῦτα ἵνα οὕτως 16 γένηται ἐν ἐμοί: καλὸν γάρ μοι μᾶλλον ἀποθανεῖν, ἢ τὸ καύχημά 19 μου ἵνα τις κενώση. 20 Έαν γαρ εὐαγγελίζωμαι, οὐκ ἔστιν μοι 16

¹ ὀφείλω, owe, ought. ² ἀροτριάω, plow. ³ ἀλοάω, thresh. ⁴ μετέχω, partake of, share in. ⁵ πνευματικός, spiritual. ⁶ σαρκικός, fleshly, carnal. ⁷ θερίζω, reap, gather. ⁸ χράομαι, use, make use of. ⁹ στέγω, endure, bear. ¹⁰ ἐγκοπή, ῆς, ἡ, hindrance, impediment. ¹¹ ἱερός, holy, sacred. ¹² ἐργάζομαι, work, word. ¹³ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ¹⁴ προσεδρεύω, wait upon, minister to. ¹⁵ συμμερίζομαι, partake with. ¹⁶ οὕτως, thus, so. ¹⁷ διατάσσω, command, give orders to. ¹⁸ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹⁹ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ²⁰ κενόω, empty, make void.

καύχημα: 1 ἀνάγκη 2 γάρ μοι ἐπίκειται: 3 οὐαι 4 δέ μοι έστίν, ἐὰν μὴ εὐαγγελίζωμαι. Εἰ γὰρ ἑκὼν⁵ τοῦτο 17 πράσσω, ⁶ μισθὸν⁷ ἔχω: εἰ δὲ ἄκων, ⁸ οἰκονομίαν⁹ πεπίστευμαι. Τίς οὖν μοί ἐστιν ὁ μισθός;⁷ Ίνα 18 εὐαγγελιζόμενος ἀδάπανον 10 θήσω τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ μὴ καταχρήσασθαι τῆ ἐξουσία μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ. Ἐλεύθερος 22 γὰρ ὢν ἐκ πάντων, πᾶσιν 19 $\dot{\epsilon}$ μαυτὸν¹³ $\dot{\epsilon}$ δούλωσα, $\dot{\epsilon}$ ίνα τοὺς πλείονας κερδήσω. 20 Καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω: 15 τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, ΐνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω: 15 τοῖς ἀνόμοις 16 ώς 21ἄνομος, 16 μὴ ὢν ἄνομος 16 θε $\tilde{\omega}$ άλλ' ἔννομος 17 χριστ $\tilde{\omega}$, ΐνα κερδήσω¹⁵ ἀνόμους. 16 Ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν 18 22 ώς ἀσθενής, 18 ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς 18 κερδήσω. 15 Τοῖς πᾶσιν γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως 19 τινὰς σώσω. 23

¹ καύχημα, τος, τό, boasting, ground of boasting. ² ἀνάγκη, ης, ή, necessity, distress. ³ ἐπίκειμαι, lie on, lie upon. ⁴ οὐαί, woe! alas! woe! ⁵ ἐκών, of one's own free will, voluntarily. ⁶ πράσσω, do, perform. ⁷ μισθός, οῦ, ὁ, wages, reward. ⁸ ἄκων, unwilling. ⁹ οἰκονομία, ας, ἡ, stewardship, administration. ¹⁰ ἀδάπανος, free, free of charge. ¹¹ καταχράομαι, make full use of, use up. ¹² ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. ¹³ ἐμαυτοῦ, of myself. ¹⁴ δουλόω, enslave, bring under subjection. ¹⁵ κερδαίνω, gain, win. ¹⁶ ἄνομος, lawless, without law. ¹⁷ ἔννομος, legal, lawful. ¹⁸ ἀσθενής, weak, infirm. ¹⁹ πάντως, altogether, by all means.

Πρὸς Κορινθίους Α 9:24 Byzantine NT

Τοῦτο δὲ ποιῶ διὰ τὸ εὐαγγέλιον, ἵνα συγκοινωνὸς¹ αὐτοῦ γένωμαι. Οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίω² 24 τρέχοντες³ πάντες μὲν τρέχουσιν,⁴ εἶς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον;⁵ Οὕτως τρέχετε,⁶ ἵνα καταλάβητε.⁶ Πᾶς δὲ 25 ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται:ˀ ἐκεῖνοι μὲν οὖν ἵνα φθαρτὸν¹⁰ στέφανον¹¹ λάβωσιν, ἡμεῖς δὲ ἄφθαρτον. Έγὼ τοίνυν¹³ οὕτως τρέχω¹⁴ ὡς οὐκ ἀδήλως:¹⁵ οὕτως 26 πυκτεύω,¹⁶ ὡς οὐκ ἀέρα¹⁶ δέρων:¹¹ ἀλλ' ὑπωπιάζω¹⁰ 27 μου τὸ σῶμα καὶ δουλαγωγῶ,²⁰ μήπως,²¹ ἄλλοις κηρύξας, αὐτὸς ἀδόκιμος²² γένωμαι.

Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν,²³ ἀδελφοί, ὅτι οἱ πατέρες **10** ἡμῶν πάντες ὑπὸ τὴν νεφέλην²⁴ ἦσαν, καὶ πάντες διὰ τῆς θαλάσσης διῆλθον,²⁵ καὶ πάντες εἰς τὸν Μωϋσῆν 2 ἐβαπτίσαντο ἐν τῆ νεφέλη²⁴ καὶ ἐν τῆ θαλάσση, καὶ 3

¹ συγκοινωνός, οῦ, ὁ, partaker, participant. ² στάδιον, οῦ, τό, stadia, length of a stadium. ³ τρέχω, run, exercise myself. ⁴ τρέχω, they run. ⁵ βραβεῖον, ου, τό, prize. ⁶ τρέχω, you run. ⁷ καταλαμβάνω, overtake, apprehend. ⁸ ἀγωνίζομαι, contend, struggle. ⁹ ἐγκρατεύομαι, exercise self-control. ¹⁰ φθαρτός, perishable, corruptible. ¹¹ στέφανος, ου, ὁ, crown, garland. ¹² ἄφθαρτος, imperishable, immortal. ¹³ τοίνυν, accordingly, therefore. ¹⁴ τρέχω, I run. ¹⁵ ἀδήλως, uncertainly, out of sight. ¹⁶ πυκτεύω, box. ¹⁷ ἀήρ, ος, ὁ, air. ¹⁸ δέρω, beat, flay. ¹⁹ ὑπωπιάζω, strike in the face, treat roughly. ²⁰ δουλαγωγέω, enslave, subjugate. ²¹ μήπως, lest in any way, lest perhaps. ²² ἀδόκιμος, not passing the test, rejected. ²³ ἀγνοέω, not know, be unaware. ²⁴ νεφέλη, ης, ἡ, cloud. ²⁵ διέρχομαι, cross over, pass through.

πάντες τὸ αὐτὸ βρωμα¹ πνευματικὸν² ἔφαγον, καὶ 4 πάντες τὸ αὐτὸ πόμα 3 πνευματικὸν 2 ἔπιον: ἔπινον γὰρ ἐκ πνευματικῆς² ἀκολουθούσης πέτρας: ή δὲ πέτρα ην ο γριστός. Άλλ' οὐκ ἐν τοῖς πλείοσιν αὐτῶν 5 εὐδόκησεν δ θεός: κατεστρώθησαν γὰρ ἐν τῆ ἐρήμω. Ταῦτα δὲ τύποι⁸ ἡμῶν ἐγενήθησαν, εἰς τὸ μὴ εἶναι 6 ήμᾶς ἐπιθυμητὰς κακῶν, καθὼς κἀκεῖνοι¹0 ἐπεθύμησαν. 11 Μηδὲ εἰδωλολάτραι 12 γίνεσθε, καθώς 7τινες αὐτῶν: ὥσπερ¹³ γέγραπται, Ἐκάθισεν¹⁴ ὁ λαὸς φαγεῖν καὶ πιεῖν, καὶ ἀνέστησαν παίζειν. 15 Mηδὲ 8 πορνεύωμεν, 16 καθώς τινες αὐτῶν ἐπόρνευσαν, 16 καὶ ἔπεσον ἐν μιᾳ ἡμέρᾳ εἴκοσι 17 τρεῖς χιλιάδες. 18 Μηδὲ 9 ἐκπειράζωμεν¹⁹ τὸν χριστόν, καθὼς καί τινες αὐτῶν ἐπείρασαν, 20 καὶ ὑπὸ τῶν ὄφεων 21 ἀπώλοντο. Μηδὲ 10γογγύζετε, 22 καθώς καί τινες αὐτῶν ἐγόγγυσαν, 22 καὶ

 $^{^1}$ βρώμα, τος, τό, food, food of any kind. 2 πνευματικός, spiritual. 3 πόμα, τος, τό, drink. 4 πέτρα, ας, ή, rock. 5 εὐδοκέω, think it good, be well pleased with. 6 καταστρώννυμ, lay low, overthrow. 7 ἔρημος, ου, ή, wilderness, desert. 8 τύπος, ου, 5 , mark, example. 9 ἐπιθυμητής, οῦ, 5 , one who desires, eager desirer of. 10 κάκεῖνος, and he, and she. 11 ἐπιθυμέω, desire, long for. 12 εἰδωλολάτρης, ου, 5 , image worshiper, idolater. 13 ώσπερ, just as, even as. 14 καθίζω, seat, sit. 15 παίζω, play, amuse oneself. 16 πορνεύω, commit fornication, fornicate. 17 εἴκοσι, twenty, 2 0. 18 χιλιάς, άδος, ή, thousand. 19 ἐκπειράζω, test thoroughly, tempt. 2 0 πειράζω, test, tempt. 2 1 ὄφις, εως, 5 0, snake, serpent. 2 2 γογγύζω, mutter, murmur.

ἀπώλοντο ὑπὸ τοῦ ὀλοθρευτοῦ. Ταῦτα δὲ πάντα 11 τύποι τουκέβαινον ἐκείνοις: ἐγράφη δὲ πρὸς νουθεσίαν ἡμῶν, εἰς οῦς τὰ τέλη τῶν αἰώνων κατήντησεν. ဪστε ὁ δοκῶν ἑστάναι, βλεπέτω μὴ 12 πέση. Πειρασμὸς ὑμᾶς οὐκ εἴληφεν εἰ μὴ 13 ἀνθρώπινος: πιστὸς δὲ ὁ θεός, ὃς οὐκ ἐάσει ὑμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὁ δύνασθε, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν, τοῦ δύνασθαι ὑμᾶς ὑπενεγκεῖν. 12

Διόπερ, ¹³ ἀγαπητοί μου, φεύγετε ¹⁴ ἀπὸ τῆς 14 εἰδωλολατρείας. ¹⁵ Ως φρονίμοις ¹⁶ λέγω, κρίνατε ὑμεῖς 15 ὅ φημι. Τὸ ποτήριον ¹⁷ τῆς εὐλογίας ¹⁸ ὁ εὐλογοῦμεν, ¹⁹ 16 οὐχὶ κοινωνία ²⁰ τοῦ αἴματος τοῦ χριστοῦ ἐστίν; Τὸν ἄρτον ὃν κλῶμεν, ²¹ οὐχὶ κοινωνία ²⁰ τοῦ σώματος τοῦ

¹ δλοθρευτής, οῦ, ὁ, destroyer. ² τύπος, ου, ὁ, mark, example. ³ συμβαίνω, come together, come to pass. ⁴ νουθεσία, ας, ή, admonition, instruction. ⁵ τέλος, ους, τό, end, purpose. ⁶ καταντάω, come to, arrive. ⁷ πειρασμός, οῦ, ὁ, temptation, trial. ⁸ ἀνθρώπινος, human, belonging to human beings. ⁹ ἐάω, permit, allow. ¹⁰ πειράζω, test, tempt. ¹¹ ἔκβασις, εως, ἡ, outcome, way out. ¹² ὑποφέρω, endure, bear up under. ¹³ διόπερ, therefore, for this very reason. ¹⁴ φεύγω, flee, escape. ¹⁵ είδωλολατρεία, ας, ἡ, worship or service of an image. ¹⁶ φρόνιμος, prudent, wise. ¹⁷ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ¹⁸ εὐλογία, ας, ἡ, blessing, adulation. ¹⁹ εὐλογέω, bless. ²⁰ κοινωνία, ας, ἡ, fellowship, contribution. ²¹ κλάω, break.

χριστοῦ ἐστίν; "Οτι εἶς ἄρτος, εν σῶμα, οἱ πολλοί 17 ἐσμεν: οἱ γὰρ πάντες ἐκ τοῦ ἑνὸς ἄρτου μετέχομεν. 18 Βλέπετε τὸν Ἰσραὴλ κατὰ σάρκα: οὐχὶ οἱ ἐσθίοντες τὰς θυσίας² κοινωνοὶ τοῦ θυσιαστηρίου ἐεἰσίν; Τί οὖν 19 φημι; "Ότι εἴδωλόν τί ἐστιν; "Η ὅτι εἰδωλόθυτόν τί ἐστιν; 'Αλλ' ὅτι ἃ θύει τὰ ἔθνη, δαιμονίοις θύει, καὶ 20 οὐ θεῷ: οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς κοινωνοὺς τῶν δαιμονίων γίνεσθαι. Οὐ δύνασθε ποτήριον κυρίου πίνειν καὶ 21 ποτήριον δαιμονίων: οὐ δύνασθε τραπέζης κυρίου μετέχειν καὶ τραπέζης δαιμονίων. "Η παραζηλοῦμεν 22 τὸν κύριον; Μὴ ἰσχυρότεροι αὐτοῦ ἐσμέν;

Πάντα μοι ἔξεστιν, ¹² ἀλλ' οὐ πάντα συμφέρει. ¹³ Πάντα 23 μοι ἔξεστιν, ¹² ἀλλ' οὐ πάντα οἰκοδομεῖ. ¹⁴ Μηδεὶς τὸ 24 ἑαυτοῦ ζητείτω, ἀλλὰ τὸ τοῦ ἑτέρου ἕκαστος. Πᾶν τὸ 25 ἐν μακέλλω¹⁵ πωλούμενον ¹⁶ ἐσθίετε, μηδὲν

¹ μετέχω, partake of, share in. ² θυσία, ας, ή, sacrifice. ³ κοινωνός, οῦ, ὁ, partner, sharer. ⁴ θυσιαστήριον, ου, τό, altar. ⁵ είδωλον, ου, τό, image, idol. ⁶ είδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁷ θύω, sacrifice, kill. ⁸ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ⁹ τράπεζα, ης, ή, table. ¹⁰ παραζηλόω, provoke to jealousy, make jealous. ¹¹ ἰσχυρός, strong, mighty. ¹² εξεστιν, it is lawful, it is permitted. ¹³ συμφέρω, bring together, it is profitable. ¹⁴ οἰκοδομέω, build up, construct. ¹⁵ μάκελλον, ου, τό, meat market, food market. ¹⁶ πωλέω, sell.

ἀνακρίνοντες διὰ τὴν συνείδησιν: Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ 26 γῆ καὶ τὸ πλήρωμα³ αὐτῆς. Εἰ δέ τις καλεῖ ὑμᾶς τῶν 27 καὶ θέλετε πορεύεσθαι, ἀπίστων. παρατιθέμενον⁵ ύμῖν ἐσθίετε, μηδὲν ἀνακρίνοντες¹ διὰ τὴν συνείδησιν.2 Ἐὰν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ, Τοῦτο 28 είδωλόθυτόν έστιν, μη έσθίετε δι' έκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν: Τοῦ γὰρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα³ αὐτῆς. Συνείδησιν² δὲ λέγω, οὐχὶ 29 την έαυτοῦ, ἀλλὰ την τοῦ έτέρου: ἵνα τί γὰρ ἡ έλευθερία⁸ μου κρίνεται ύπὸ ἄλλης συνειδήσεως;² Εἰ 30 ἐγὼ χάριτι μετέχω, 9 τί βλασφημοῦμαι 10 ὑπὲρ οἱ ἐγὼ εὐχαριστ $\tilde{\omega}$; Εἴτε οὖν ἐσθίετε, εἴτε πίνετε, εἴτε τι 31 ποιείτε, πάντα εἰς δόξαν θεοῦ ποιείτε. Ἀπρόσκοποι¹² 32 γίνεσθε καὶ Ἰουδαίοις καὶ ελλησιν 3 καὶ τῆ ἐκκλησία τοῦ θεοῦ: καθώς κάγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, 4 μη 33 ζητῶν τὸ ἐμαυτοῦ το συμφέρον, ἐ ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν,

¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ² συνείδησις, εως, ή, conscience. ³ πλήρωμα, τος, τό, fullness, fulfillment. ⁴ ἄπιστος, unbelieving, faithless. ⁵ παρατίθημι, set before, entrust. ⁰ είδωλόθυτος, sacrificed to idols. ⁷ μηνύω, make known, report. 8 ἐλευθερία, ας, ή, liberty, freedom. ⁹ μετέχω, partake of, share in. ¹¹ βλασφημέω, revile, blaspheme. ¹¹ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ¹² ἀπρόσκοπος, blameless, giving no offense. ¹³ ελλην, ηνος, ό, Greek, Hellene. ¹⁴ ἀρέσκω, please, serve. ¹⁵ ἐμαυτοῦ, of myself. ¹⁶ συμφέρω, bring together, it is profitable.

ἵνα σωθῶσιν.

Μιμηταί¹ μου γίνεσθε, καθώς κάγὼ χριστοῦ.

11

Έπαιν $\tilde{\omega}^2$ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε, $\tilde{\omega}^3$ 2 καὶ καθώς παρέδωκα ύμῖν τὰς παραδόσεις κατέχετε. 3 Θέλω δὲ ὑμᾶς εἰδέναι, ὅτι παντὸς ἀνδρὸς ἡ κεφαλὴ ὁ χριστός ἐστιν: κεφαλὴ δὲ γυναικός, ὁ ἀνήρ: κεφαλὴ δὲ ό θεός. Πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ 4 προφητεύων, κατὰ κεφαλῆς ἔχων, καταισχύνει την κεφαλήν αὐτοῦ. Πᾶσα δὲ γυνή προσευγομένη ή 5 προφητεύουσα 6 ἀκατακαλύπτω⁸ τῆ κεφαλῆ, καταισχύνει την κεφαλην έαυτης: εν γάρ έστιν καὶ τὸ αὐτὸ τῆ ἐξυρημένη. Εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται 10 6 γυνή, καὶ κειράσθω: 11 εἰ δὲ αἰσγρὸν 12 γυναικὶ τὸ κείρασθαι ή ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω. Ανήρ 7 μὲν γὰρ οὐκ ὀφείλει¹³ κατακαλύπτεσθαι¹⁰

¹ μιμητής, οῦ, ὁ, imitator. ² ἐπαινέω, praise, commend. ³ μιμνήσκομαι, remember, recall. ⁴ παράδοσις, εως, ἡ, tradition, instruction. ⁵ κατέχω, hold back, hold fast. ⁶ προφητεύω, prophesy, foretell. ⁷ καταισχύνω, put to shame, shame. ⁸ ἀκατακάλυπτος, uncovered, not veiled. ⁹ ξυράω, shave. ¹⁰ κατακαλύπτω, cover up, veil. ¹¹ κείρω, shear, cut off. ¹² αἰσχρός, shameful, base. ¹³ ὀφείλω, owe, ought.

κεφαλήν, εἰκὼν καὶ δόξα θεοῦ ὑπάρχων: γυνὴ δὲ δόξα άνδρός ἐστιν. Οὐ γάρ ἐστιν ἀνὴρ ἐκ γυναικός, ἀλλὰ 8 γυνη έξ ανδρός: καὶ γὰρ οὐκ ἐκτίσθη² ἀνὴρ διὰ τὴν 9 γυναῖκα, ἀλλὰ γυνὴ διὰ τὸν ἄνδρα: διὰ τοῦτο ὀφείλει³ 10 ή γυνη έξουσίαν έχειν έπὶ τῆς κεφαλῆς διὰ τοὺς ἀγγέλους. Πλην 4 οὔτε ἀνηρ χωρὶς 5 γυναικός, οὔτε 11γυνὴ χωρὶς δανδρός, ἐν κυρίω. Ω σπερ γὰρ ἡ γυνὴ ἐκ 12 τοῦ ἀνδρός, οὕτως καὶ ὁ ἀνὴρ διὰ τῆς γυναικός, τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ. Ἐν ὑμῖν αὐτοῖς κρίνατε: πρέπον 7 13 έστιν γυναίκα ἀκατακάλυπτον⁸ τῶ θεῶ προσεύγεσθαι; "Η οὐδὲ αὐτὴ ἡ φύσις διδάσκει ὑμᾶς, ὅτι ἀνὴρ μὲν 14 ἐὰν κομ \tilde{a}_{1}^{10} ἀτιμί a^{11} αὐτ $\tilde{\omega}$ ἐστίν; Γυνὴ δὲ ἐὰν κομ \tilde{a}_{1}^{10} 15 δόξα αὐτῆ ἐστίν. "Ότι ἡ κόμη 12 ἀντὶ 13 περιβολαίου 14 δέδοται. Εἰ δέ τις δοκεῖ φιλόνεικος 15 εἶναι, ἡμεῖς 16τοιαύτην συνήθειαν 16 ούκ έγομεν, ούδε αί έκκλησίαι τοῦ θεοῦ.

¹ εἰκών, όνος, ἡ, image, likeness. ² κτίζω, create, form. ³ ὀφείλω, owe, ought. ⁴ πλήν, however, but. ⁵ χωρίς, separate, apart from (gen). ⁶ ὤσπερ, just as, even as. ⊓ πρέπω, be clearly seen, be fitting. ⁶ ἀκατακάλυπτος, uncovered, not veiled. ⁰ φύσις, εως, ἡ, nature, inherent nature. ¹⁰ κομάω, have long hair, wear the hair long. ¹¹ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ¹² κόμη, ης, ἡ, (long) hair, hair. ¹³ ἀντί, instead of, in place of. ¹⁴ περιβόλαιον, ου, τό, covering, cloak. ¹⁵ φιλόνεικος, quarrelsome, contentious. ¹⁶ συνήθεια, ας, ἡ, habit, custom.

Τοῦτο δὲ παραγγέλλων 1 οὐκ ἐπαινῶ, 2 ὅτι οὐκ εἰς τὸ 17κρεῖττον 3 ἀλλ' εἰς τὸ ἡττον 4 συνέρχεσθε. 5 Πρῶτον μὲν 18 γὰρ συνερχομένων 5 ύμῶν ἐν ἐκκλησία, σχίσματα⁶ ἐν ὑμῖν ὑπάρχειν, καὶ μέρος⁷ τι πιστεύω. 19 Δ εῖ γὰρ καὶ αἰρέσεις εν ὑμῖν εἶναι, ἵνα οἱ δόκιμοι $^{\circ}$ Φανεροι το γένωνται έν ύμιν. Συνερχομένων οὖν ύμων 20 έπὶ τὸ αὐτό, οὐκ ἔστιν κυριακὸν 11 δεῖπνον 12 φαγεῖν. 21Έκαστος γὰρ τὸ ἴδιον δεῖπνον¹² προλαμβάνει 13 ἐν τῶ φαγεῖν, καὶ ὃς μὲν πεινᾶ, 14 ὃς δὲ μεθύει. 15 Μὴ γὰρ 22 οἰκίας οὐκ ἔγετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; "Η τῆς έκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε, 16 καὶ καταισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; Τί ὑμῖν εἴπω; Ἐπαινέσω² ὑμᾶς ἐν τούτω; Οὐκ ἐπαινῶ. Εγὼ γὰρ παρέλαβον απὸ τοῦ 23 κυρίου δ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῆ νυκτὶ ἡ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον, καὶ 24

¹ παραγγέλλω, order, command. ² ἐπαινέω, praise, commend. ³ κρείττων, stronger, more excellent. ⁴ ἥττων, lesser, inferior. ⁵ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁶ σχίσμα, τος, τό, tear, division. ⁷ μέρος, ους, τό, part, portion. ⁸ αἴρεσις, εως, ἡ, choice, faction. ⁹ δόκιμος, tested, approved. ¹⁰ φανερός, manifest, apparent. ¹¹ κυριακός, Lord's, of the Lord. ¹² δεῖπνον, ου, τό, supper, dinner. ¹³ προλαμβάνω, take beforehand, take before. ¹⁴ πεινάω, hunger, am hungry. ¹⁵ μεθύω, be drunken, am drunk. ¹⁶ καταφρονέω, think little of, despise. ¹⁷ καταισχύνω, put to shame, shame. ¹⁸ παραλαμβάνω, receive, take.

εὐγαριστήσας¹ ἔκλασεν² καὶ εἶπεν, Λάβετε, φάγετε: τοῦτό μού ἐστιν τὸ σῶμα τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλώμενον: τοῦτο ποιεῖτε εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν. 3 Ω σαύτως 4 καὶ 25 τὸ ποτήριον μετὰ τὸ δειπνῆσαι, λέγων, Τοῦτο τὸ ποτήριον ή καινη διαθήκη έστιν έν τῷ ἐμῷ αἴματι: τοῦτο ποιεῖτε, ὁσάκις ἂν πίνητε, εἰς τὴν ἐμὴν ἀνάμνησιν.³ 'Όσάκις' γὰρ ἄν ἐσθίητε τὸν ἄρτον 26 τοῦτον, καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε αχρι αχρι αλθη. Ώστε 27 δς ἂν ἐσθίη τὸν ἄρτον τοῦτον ἢ πίνη τὸ ποτήριον τοῦ κυρίου ἀναξίως 12 τοῦ κυρίου, ἔνογος 13 ἔσται τοῦ σώματος καὶ τοῦ αἴματος τοῦ κυρίου. Δοκιμαζέτω 28 δὲ ἄνθρωπος ἑαυτόν, καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω, καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου⁵ πινέτω. Ὁ γὰρ ἐσθίων καὶ πίνων 29 ἀναξίως, 12 κρίμα 15 έαυτῶ ἐσθίει καὶ πίνει, μὴ διακρίνων 16 τὸ σῶμα τοῦ κυρίου. Δ ιὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν 30

¹ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ² κλάω, break. ³ ἀνάμνησις, εως, ἡ, remembrance, reminder. ⁴ ὡσαύτως, likewise. ⁵ ποτήριον, ου, τό, cup, drinking cup. ⁶ δειπνέω, eat, dine. ⁷ καινός, new, fresh. ⁸ διαθήκη, ης, ἡ, covenant, will. ⁹ ὁσάκις, as often as. ¹⁰ καταγγέλλω, proclaim, declare openly. ¹¹ ἄχρι, as far as, up to (gen). ¹² ἀναξίως, in an unworthy or improper manner. ¹³ ἔνοχος, involved in, liable. ¹⁴ δοκιμάζω, prove, approve. ¹⁵ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ¹⁶ διακρίνω, discriminate, judge.

πολλοὶ ἀσθενεῖς¹ καὶ ἄρρωστοι,² καὶ κοιμῶνται³
ἱκανοί.⁴ Εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν,⁵ οὐκ ἄν 31
ἐκρινόμεθα. Κρινόμενοι δέ, ὑπὸ κυρίου παιδευόμεθα,6 32
ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν.⁷ Ὠστε, ἀδελφοί 33
μου, συνερχόμενοι⁸ εἰς τὸ φαγεῖν, ἀλλήλους
ἐκδέχεσθε.⁹ Εἰ δέ τις πεινᾳ,¹0 ἐν οἴκῳ ἐσθιέτω: ἵνα μὴ 34
εἰς κρίμα¹¹ συνέρχησθε.⁸ Τὰ δὲ λοιπά, ὡς ἄν ἔλθω,
διατάξομαι.¹²

Περὶ δὲ τῶν πνευματικῶν, ¹³ ἀδελφοί, οὐ θέλω ὑμᾶς **12** ἀγνοεῖν. ¹⁴ Οἴδατε ὅτι ὅτε ἔθνη ἦτε πρὸς τὰ εἴδωλα ¹⁵ τὰ 2 ἄφωνα, ¹⁶ ὡς ἀν ἤγεσθε, ἀπαγόμενοι. ¹⁷ Διὸ γνωρίζω ¹⁸ 3 ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς ἐν πνεύματι θεοῦ λαλῶν λέγει ἀνάθεμα ¹⁹ Ἰησοῦν: καὶ οὐδεὶς δύναται εἰπεῖν, Κύριον Ἰησοῦν, εἰ μὴ ἐν πνεύματι ἁγίῳ.

¹ ἀσθενής, weak, infirm. ² ἄρρωστος, sick, ill. ³ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁴ ἱκανός, sufficient, able. ⁵ διακρίνω, discriminate, judge. ⁶ παιδεύω, teach, educate. ⁷ κατακρίνω, condemn. ⁸ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁹ ἐκδέχομαι, await, expect. ¹⁰ πεινάω, hunger, am hungry. ¹¹ κρίμα, ος, τό, judgment, verdict. ¹² διατάσσω, command, give orders to. ¹³ πνευματικός, spiritual. ¹⁴ ἀγνοέω, not know, be unaware. ¹⁵ εἴδωλον, ου, τό, image, idol. ¹⁶ ἄφωνος, speechless, mute. ¹⁷ ἀπάγω, lead away, lead. ¹⁸ γνωρίζω, make known, declare. ¹⁹ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse.

 Δ ιαιρέσεις δὲ χαρισμάτων εἰσίν, τὸ δὲ αὐτὸ πνεῦμα. 4 Καὶ διαιρέσεις διακονιῶν εἰσίν, καὶ ὁ αὐτὸς κύριος. 6 Καὶ διαιρέσεις ένεργημάτων εἰσίν, ὁ δὲ αὐτός ἐστιν θεός, ὁ ἐνεργῶν⁵ τὰ πάντα ἐν πᾶσιν. Ἑκάστω δὲ 7 δίδοται ή φανέρωσις τοῦ πνεύματος πρὸς τὸ συμφέρον. Ω μὲν γὰρ διὰ τοῦ πνεύματος δίδοται 8 λόγος σοφίας, ἄλλω δὲ λόγος γνώσεως,⁸ κατὰ τὸ αὐτὸ πνεῦμα: ἐτέρω δὲ πίστις, ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι: ἄλλω 9 δὲ γαρίσματα² ἰαμάτων ἐν τῷ αὐτῷ πνεύματι: ἄλλω 10 δὲ ἐνεργήματα 4 δυνάμεων, ἄλλω δὲ προφητεία, 10 ἄλλω δὲ διακρίσεις 11 πνευμάτων, ἑτέρ ω δὲ γένη 12 γλωσσῶν, ἄλλω δὲ ἑρμηνεία 3 γλωσσῶν: πάντα δὲ 11 ταῦτα ἐνεργεῖ⁵ τὸ ε̈ν καὶ τὸ αὐτὸ πνεῦμα, διαιροῦν¹⁴ ίδία ἑκάστω καθὼς βούλεται. 15

¹ διαίρεσις, εως, ή, division, variety. ² χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. ³ διακονία, ας, ή, waiting at table, service. ⁴ ἐνέργημα, τος, τό, effect, activity. ⁵ ἐνεργέω, work, effect. ⁶ φανέρωσις, εως, ή, disclosure, announcement. ⁷ συμφέρω, bring together, it is profitable. ⁸ γνώσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ⁹ ἴαμα, τος, τό, healing, curing. ¹⁰ προφητεία, ας, ή, prophecy. ¹¹ διάκρισις, εως, ή, act of passing judgment. ¹² γένος, ους, τό, race, kind. ¹³ ἑρμηνεία, ας, ή, interpretation, translation. ¹⁴ διαιρέω, distribute, divide. ¹⁵ βούλομαι, wish, will.

Καθάπερ 1 γὰρ τὸ σῶμα ἕν ἐστιν, καὶ μέλη 2 ἔγει πολλά, 12 πάντα δὲ τὰ μέλη² τοῦ σώματος τοῦ ἑνός, πολλὰ ὄντα, ἕν ἐστιν σῶμα: οὕτως καὶ ὁ χριστός. Καὶ γὰρ ἐν ἑνὶ 13 πνεύματι ήμεῖς πάντες εἰς εν σῶμα έβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε ελληνες, εἴτε δοῦλοι εἴτε ἐλεύθεροι: καὶ πάντες εἰς ε̈ν πνεῦμα ἐποτίσθημεν. Καὶ γὰρ τὸ 14 σῶμα οὐκ ἔστιν εν μέλος 2 ἀλλὰ πολλά. Ἐὰν εἴπῃ δ 15 πούς, "Ότι οὐκ εἰμὶ χείρ, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; Καὶ ἐὰν εἴπη 16 τὸ οὖς, "Ότι οὐκ εἰμὶ ὀΦθαλμός, οὐκ εἰμὶ ἐκ τοῦ σώματος: οὐ παρὰ τοῦτο οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ σώματος; 17 Εἰ ὅλον τὸ σῶμα ὀφθαλμός, ποῦ 7 ἡ ἀκοή; εἰ ὅλον ἀκοή, 8 ποῦ 7 ἡ ὄσφρησις; 9 Νυνὶ 10 δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ 18 μέλη² εν εκαστον αὐτῶν ἐν τῶ σώματι, καθὼς ηθέλησεν. Εἰ δὲ ἦν τὰ πάντα εν μέλος, ποῦ⁷ τὸ σῶμα; 19 Νῦν δὲ πολλὰ μὲν μέλη, εν δὲ σῶμα. Οὐ δύναται δὲ 21

 $^{^{1}}$ καθάπερ, even as, just as. 2 μέλος, ους, τό, member, limb. 3 Έλλην, ηνος, ό, Greek, Hellene. 4 ἐλεύθερος, free, delivered from obligation. 5 ποτίζω, give drink to, cause to drink. 6 οὖς, ους, τό, ear. 7 ποῦ, where?. 8 ἀκοή, ῆς, ἡ, hearing, report. 9 ὄσφρησις, εως, ἡ, sense of smell, nose. 10 νυνί, now, already.

ό όφθαλμὸς εἰπεῖν τῆ χειρί, Χρείαν¹ σου οὐκ ἔχω: ἢ πάλιν ή κεφαλή τοῖς ποσίν, Χρείαν ὑμῶν οὐκ ἔχω. 22 Άλλὰ πολλῶ μᾶλλον τὰ δοκοῦντα μέλη² τοῦ σώματος ἀσθενέστερα 3 ὑπάρχειν, ἀναγκαῖα 4 ἐστιν: 23 καὶ ἃ δοκοῦμεν ἀτιμότερα εἶναι τοῦ σώματος, τούτοις τιμὴν περισσοτέραν περιτίθεμεν: καὶ τὰ ἀσγήμονα ήμῶν εὐσχημοσύνην 10 περισσοτέραν 7 ἔχει: τὰ δὲ 24εὐσχήμονα ήμῶν οὐ χρείαν ἔχει: ἀλλ' ὁ θεὸς συνεκέρασεν 12 τὸ σῶμα, τω νστεροῦντι¹³περισσοτέραν δοὺς τιμήν, τνα μὴ ή σχίσματα 14 εν τῷ 25 σώματι, άλλὰ τὸ αὐτὸ ὑπὲρ άλλήλων μεριμνῶσιν 15 τὰ μέλη.² Καὶ εἴτε πάσχει¹6 ε̈ν μέλος,² συμπάσχει¹7 26 πάντα τὰ μέλη:² εἴτε δοξάζεται ε̈ν μέλος,² συγχαίρει¹⁸ πάντα τὰ μέλη.2 Ύμεῖς δέ ἐστε σῶμα χριστοῦ, καὶ 27 μέλη 2 ἐκ μέρους. 19 Καὶ οΰς μὲν ἔθετο ὁ θεὸς ἐν τῆ 28

¹χρεία, ας, ή, need, necessity. ²μέλος, ους, τό, member, limb. ³ἀσθενής, weak, infirm. ⁴ἀναγκαῖος, necessary, essential. ⁵ἄτιμος, without honor, dishonored. ⁶τιμή, ής, ή, honor, price. ⁷περισσός, excessive, abundant. ⁸ περιτίθημι, place around, put around. ⁹ἀσχήμων, unseemly, indecent. ¹⁰εὐσχημοσύνη, ης, ή, propriety, seemliness. ¹¹εὐσχήμων, honorable. ¹²συγκεράννυμι, blend, unite. ¹³ύστερέω, lack, need. ¹⁴σχίσμα, τος, τό, tear, division. ¹⁵ μεριμνάω, be anxious, distracted. ¹⁶πάσχω, suffer, am acted upon. ¹⁷συμπάσχω, suffer with, suffer together with. ¹⁸συγχαίρω, rejoice with. ¹⁹μέρος, ους, τό, part, portion.

ἐκκλησίᾳ πρῶτον ἀποστόλους, δεύτερον¹ προφήτας, τρίτον διδασκάλους, ἔπειτα² δυνάμεις, εἶτα³ χαρίσματα⁴ ἰαμάτων,⁵ ἀντιλήψεις,⁶ κυβερνήσεις,⁻ γένη⁵ γλωσσῶν. Μὴ πάντες ἀπόστολοι; Μὴ πάντες 29 προφῆται; Μὴ πάντες διδάσκαλοι; Μὴ πάντες δυνάμεις; Μὴ πάντες χαρίσματα⁴ ἔχουσιν ἰαμάτων;⁵ 30 Μὴ πάντες γλώσσαις λαλοῦσιν; Μὴ πάντες διερμηνεύουσιν;⁰ Ζηλοῦτε¹⁰ δὲ τὰ χαρίσματα⁴ τὰ 31 κρείττονα.¹¹ Καὶ ἔτι καθ' ὑπερβολὴν¹² ὁδὸν ὑμῖν δείκνυμι.¹³

Έὰν ταῖς γλώσσαις τῶν ἀνθρώπων λαλῶ καὶ τῶν **13** ἀγγέλων, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, γέγονα χαλκὸς ¹⁴ ἠχῶν ¹⁵ ἢ κύμβαλον ¹⁶ ἀλαλάζον. ¹⁷ Καὶ ἐὰν ἔχω προφητείαν, ¹⁸ 2 καὶ εἰδῶ τὰ μυστήρια ¹⁹ πάντα καὶ πᾶσαν τὴν γνῶσιν, ²⁰ καὶ ἐὰν ἔχω πᾶσαν τὴν πίστιν, ὥστε ὄρη μεθιστάνειν,

 $^{^1}$ δεύτερος, second. 2 ἔπειτα, then, after this. 3 εἶτα, then, thereafter. 4 χάρισμα, τος, τό, gift, undeserved favor. 5 ἴαμα, τος, τό, healing, curing. 6 ἀντίληψις, εως, ή, help, ministration. 7 κυβέρνησις, εως, ή, administration, governing. 8 γένος, ους, τό, race, kind. 9 διερμηνεύω, translate, interpret. 10 ζήλόω, be zealous, am jealous. 11 κρείττων, stronger, more excellent. 12 ὑπερβολή, ής, ή, excess, superiority. 13 δείκνυμι, show, point out. 14 χαλκός, οῦ, ὁ, money, copper or bronze. 15 ἡχέω, sound, ring out. 16 κύμβαλον, ου, τό, cymbal. 17 ἀλαλάζω, cry aloud, wail loudly. 18 προφητεία, ας, ή, prophecy. 19 μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. 20 γνώσις, εως, ή, wisdom, knowledge. 21 μεθίστημι, remove, turn away.

ἀγάπην δὲ μὴ ἔγω, οὐθέν εἰμι. Καὶ ἐὰν ψωμίσω 1 3 πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσωμαι, άγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ώφελοῦμαι.³ Ἡ ἀγάπη μακροθυμεῖ, ⁴ χρηστεύεται: ⁵ ἡ 4 ἀγάπη οὐ ζηλοῖ: 6 ἡ ἀγάπη οὐ περπερεύεται, 7 οὐ φυσιοῦται, 8 οὐκ ἀσχημονεῖ, 9 οὐ ζητεῖ τὰ ἑαυτῆς, οὐ 5 παροξύνεται, 10 οὐ λογίζεται 11 τὸ κακόν, οὐ χαίρει ἐπὶ 6 τῆ ἀδικία, 12 συγχαίρει 13 δὲ τῆ ἀληθεία, πάντα στέγει, 14 7 πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει. 16 16 16 16 καταργηθήσονται: 20 εἴτε γλώσσαι, παύσονται: 21 εἴτε καταργηθήσεται.20 Έκ μέρους23 γινώσκομεν, καὶ ἐκ μέρους²³ προφητεύομεν:²⁴ ὅταν δὲ 10 ἔλθη τὸ τέλειον, 25 τότε τὸ ἐκ μέρους 23 καταργηθήσεται. "Ότε ἤμην νήπιος. ²⁶ ώς νήπιος ²⁶ ἐλάλουν, ώς νήπιος ²⁶ 11

¹ψωμίζω, feed with morsels, feed. ² καίω, burn, ignite. ³ ὡφελέω, profit, help. ⁴ μακροθυμέω, be patient, suffer long. ⁵χρηστεύομαι, be kind, loving. ⁶ζηλόω, be zealous, am jealous. ⁷ περπερεύομαι, boast, brag. ⁸ φυσιόω, puff or blow up, be arrogant. ⁹ ἀσχημονέω, act unbecomingly, disgracefully. ¹⁰ παροξύνω, provoke, irritate. ¹¹ λογίζομαι, calculate, consider. ¹² ἀδικία, ας, ή, unrighteousness. ¹³ συγχαίρω, rejoice with. ¹⁴ στέγω, endure, bear. ¹⁵ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹⁶ ὑπομένω, tarry, endure. ¹⁷ οὐδέποτε, never. ¹⁸ ἐκπίπτω, fall away, fall out. ¹⁹ προφητεία, ας, ή, prophecy. ²⁰ καταργέω, make ineffective, abolish. ²¹ παύω, cause to cease. ²² γνώσις, εως, ή, wisdom, knowledge. ²³ μέρος, ους, τό, part, portion. ²⁴ προφητεύω, prophesy, foretell. ²⁵ τέλειος, complete, perfect. ²⁶ νήπιος, infant, child.

ἐφρόνουν,¹ ὡς νήπιος² ἐλογιζόμην:³ ὅτε δὲ γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα⁴ τὰ τοῦ νηπίου.² Βλέπομεν γὰρ ἄρτι 12 δι' ἐσόπτρου⁶ ἐν αἰνίγματι,⁻ τότε δὲ πρόσωπον πρὸς πρόσωπον: ἄρτι⁵ γινώσκω ἐκ μέρους,⁵ τότε δὲ ἐπιγνώσομαι² καθὼς καὶ ἐπεγνώσθην.³ Νυνὶ¹⁰ δὲ μένει 13 πίστις, ἐλπίς, ἀγάπη, τὰ τρία ταῦτα: μείζων δὲ τούτων ἡ ἀγάπη.

Διώκετε¹¹ τὴν ἀγάπην: ζηλοῦτε¹² δὲ τὰ πνευματικά, ¹³ **14**μᾶλλον δὲ ἴνα προφητεύητε. ¹⁴ Ὁ γὰρ λαλῶν γλώσση 2
οὐκ ἀνθρώποις λαλεῖ, ἀλλὰ τῷ θεῷ: οὐδεὶς γὰρ ἀκούει,
πνεύματι δὲ λαλεῖ μυστήρια. ¹⁵ Ὁ δὲ προφητεύων ¹⁴ 3
ἀνθρώποις λαλεῖ οἰκοδομὴν ¹⁶ καὶ παράκλησιν ¹⁷ καὶ
παραμυθίαν. ¹⁸ Ὁ λαλῶν γλώσση ἑαυτὸν οἰκοδομεῖ, ¹⁹ ὁ 4
δὲ προφητεύων ¹⁴ ἐκκλησίαν οἰκοδομεῖ. ¹⁹ Θέλω δὲ 5
πάντας ὑμᾶς λαλεῖν γλώσσαις, μᾶλλον δὲ ἵνα

¹ φρονέω, think, judge. ² νήπιος, infant, child. ³ λογίζομαι, calculate, consider. ⁴ καταργέω, make ineffective, abolish. ⁵ ἄρτι, now, just now. ⁶ ἔσοπτρον, ου, τό, mirror. ⁷ αἴνιγμα, τος, τό, riddle, enigma. ⁸ μέρος, ους, τό, part, portion. ⁹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁰ νυνί, now, already. ¹¹ διώκω, pursue, persecute. ¹² ζηλόω, be zealous, am jealous. ¹³ πνευματικός, spiritual. ¹⁴ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁵ μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. ¹⁶ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ¹⁷ παράκλησις, εως, ἡ, exhortation, consolation. ¹⁸ παραμυθία, ας, ἡ, encouragement, comfort. ¹⁹ οἰκοδομέω, build up, construct.

προφητεύητε: μείζων γὰρ ὁ προφητεύων ἢ ὁ λαλῶν γλώσσαις, ἐκτὸς² εἰ μὴ διερμηνεύει,³ ἵνα ἡ ἐκκλησία οἰκοδομὴν λάβη. Νυνί δέ, ἀδελφοί, ἐὰν ἔλθω πρὸς 6 ύμᾶς γλώσσαις λαλῶν, τί ύμᾶς ώφελήσω, έὰν μὴ ύμῖν λαλήσω ἢ ἐν ἀποκαλύψει, ¾ ἢ ἐν γνώσει, 8 ἢ ἐν προφητεί α^9 ἢ ἐν διδαχῆ; α^{10} Ὁμως τὰ ἄψυχα α^{12} φωνὴν 7 διδόντα, εἴτε αὐλός, 13 εἴτε κιθάρα, 14 ἐὰν διαστολὴν 15 τοῖς φθόγγοις μη διδῶ, πῶς γνωσθήσεται τὸ αὐλούμενον¹⁷ ἢ τὸ κιθαριζόμενον; ¹⁸ Καὶ γὰρ ἐὰν 8 ἄδηλον 19 φωνὴν σάλπιγ ξ^{20} δῷ, τίς παρασκευάσεται 21 εἰς πόλεμον; 22 Οὕτως καὶ ὑμεῖς διὰ τῆς γλώσσης ἐὰν 9 μὴ εὔσημον²³ λόγον δῶτε, πῶς γνωσθήσεται τὸ λαλούμενον; "Εσεσθε γὰρ εἰς ἀέρα²⁴ λαλοῦντες. 10 Τοσαῦτα, 25 εἰ τύχοι, 26 γένη 27 φωνῶν ἐστὶν ἐν κόσμω

¹ προφητεύω, prophesy, foretell. ² ἐκτός, aside from, besides. ³ διερμηνεύω, translate, interpret. ⁴ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ⁵ νυνί, now, already. ⁶ ὡφελέω, profit, help. ⁷ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ⁸ γνῶσις, εως, ἡ, wisdom, knowledge. ⁹ προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ¹⁰ διδαχή, ῆς, ἡ, teaching, instruction. ¹¹ ὅμως, yet, nevertheless. ¹² ἄψυχος, inanimate, lifeless. ¹³ αὐλός, οῦ, ὁ, flute, pipe. ¹⁴ κιθάρα, ας, ἡ, lyre, harp. ¹⁵ διαστολή, ῆς, ἡ, difference, distinction. ¹⁶ φθόγγος, ου, ὁ, tone, voice. ¹⁷ αὐλέω, play a flute, play the flute. ¹⁸ κιθαρίζω, play the lyre, harp. ¹⁹ ἄδηλος, unseen, indistinct. ²⁰ σάλπιγξ, ιγγος, ἡ, trumpet. ²¹ παρασκευάζω, prepare, make ready. ²² πόλεμος, ου, ὁ, war, battle. ²³ εὕσημος, clear, distinct. ²⁴ ἀήρ, ος, ὁ, air. ²⁵ τοσοῦτος, so great, so much. ²⁶ τυγχάνω, obtain, happen. ²⁷ γένος, ους, τό, race, kind.

καὶ οὐδὲν αὐτῶν ἄφωνον. Έὰν οὖν μὴ εἰδῶ τὴν 11 δύναμιν της φωνης, ἔσομαι τῷ λαλοῦντι βάρβαρος,2 καὶ ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ βάρβαρος. Οὕτως καὶ ὑμεῖς, ἐπεὶ 12 ζηλωταί⁴ ἐστε πνευμάτων, πρὸς τὴν οἰκοδομὴν⁵ τῆς ἐκκλησίας ζητεῖτε ἵνα περισσεύητε. 6 Δ ιόπερ 7 δ λαλῶν 13 γλώσση προσευγέσθω ίνα διερμηνεύη.8 Έαν γαρ 14 προσεύχωμαι γλώσση, τὸ πνεῦμά μου προσεύχεται, ὁ δὲ νοῦς μου ἄκαρπός 10 ἐστιν. Τί οὖν ἐστίν; 15 Προσεύξομαι τῷ πνεύματι, προσεύξομαι δὲ καὶ τῷ νοΐ: 9 ψαλ $\tilde{\omega}^{^{11}}$ τ $\tilde{\omega}$ πνεύματι, ψαλ $\tilde{\omega}^{^{11}}$ δὲ καὶ τ $\tilde{\omega}$ νοΐ. 9 Έπεὶ 16 έὰν εὐλογήσης $^{^{12}}$ τῷ πνεύματι, ὁ ἀναπληρῶν $^{^{13}}$ τὸν τόπον τοῦ ἰδιώτου 14 πῶς ἐρεῖ τὸ Ἀμὴν ἐπὶ τῆ σῆ 15 εὐγαριστία, $^{^{16}}$ ἐπειδὴ $^{^{17}}$ τί λέγεις οὐκ οἶδεν; Σ ὺ μὲν γὰρ 17 καλ $\tilde{\omega}$ ς εὐχαριστεῖς, ¹⁹ ἀλλ' ὁ ἔτερος οὐκ οἰκοδομεῖται. Εὐγαριστῶ 19 τῷ θεῷ μου, πάντων ὑμῶν μᾶλλον 18

¹ ἄφωνος, speechless, mute. ² βάρβαρος, barbarous, barbarian. ³ ἐπεί, when, since. ⁴ ζηλωτής, οῦ, ὁ, Zealot, zealot. ⁵ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ⁶ περισσεύω, abound, be rich. ⁷ διόπερ, therefore, for this very reason. ⁸ διερμηνεύω, translate, interpret. ⁹ νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ¹⁰ ἄκαρπος, unfruitful, barren. ¹¹ ψάλλω, sing, sing praise. ¹² εὐλογέω, bless. ¹³ ἀναπληρόω, fill up, fulfill. ¹⁴ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ¹⁵ σός, your, yours. ¹⁶ εὐχαριστία, ας, ἡ, thanksgiving, thankfulness. ¹⁷ ἐπειδή, since, because. ¹⁸ καλῶς, rightly, well. ¹⁹ εὐχαριστέω, give thanks, thank. ²⁰ οἰκοδομέω, build up, construct.

γλώσσαις λαλῶν: ἀλλ' ἐν ἐκκλησία θέλω πέντε¹ 19 λόγους διὰ τοῦ νοός² μου λαλῆσαι, ἵνα καὶ ἄλλους κατηχήσω,³ ἢ μυρίους⁴ λόγους ἐν γλώσσῃ.

Άδελφοί, μὴ παιδία γίνεσθε ταῖς φρεσίν:⁵ ἀλλὰ τῆ κακία 20 νηπιάζετε, 7 ταῖς δὲ φρεσὶν τέλειοι 8 γίνεσθε. Έν τῶ 21νόμω γέγραπται ὅτι Ἐν ἑτερογλώσσοις καὶ ἐν γείλεσιν 10 έτέροις λαλήσω τῷ λαῷ τούτῳ, καὶ οὐδ' οὕτως εἰσακούσονταί 11 μου, λέγει κύριος. Ώστε αί 22 γλώσσαι είς σημεῖόν είσιν, οὐ τοῖς πιστεύουσιν, άλλὰ τοῖς ἀπίστοις: 12 ἡ δὲ προφητεία, 13 οὐ τοῖς ἀπίστοις, 12 άλλὰ τοῖς πιστεύουσιν. Ἐὰν οὖν συνέλθη 14 ἡ 23 έκκλησία όλη έπὶ τὸ αὐτό, καὶ πάντες γλώσσαις λαλώσιν, εἰσέλθωσιν δὲ ἰδιώται 15 ἢ ἄπιστοι, 12 οὐκ ἐροῦσιν ὅτι μαίνεσθε; ¹6 Ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, 24 εἰσέλθη δέ τις ἄπιστος 12 ἢ ἰδιώτης, 15 ἐλέγχεται 18 ὑπὸ

¹ πέντε, five, 5. ² νοῦς, ὁ, mind, reasoning faculty. ³ κατηχέω, teach by word of mouth. ⁴ μυρίοι, ten thousand, innumerable. ⁵ φρήν, φρενός, ἡ, thinking, understanding. ⁶ κακία, ας, ἡ, malice, evil. ⁷ νηπιάζω, be (as) a child, babe. ⁸ τέλειος, complete, perfect. ⁹ έτερόγλωσσος, of another tongue. ¹⁰ χείλος, ους, τό, lip, edge. ¹¹ εἰσακούω, listen, hear. ¹² ἄπιστος, unbelieving, faithless. ¹³ προφητεία, ας, ἡ, prophecy. ¹⁴ συνέρχομαι, come together, come or go with. ¹⁵ ἰδιώτης, ου, ὁ, unskilled or ungifted person, amateur. ¹⁶ μαίνομαι, rage, be furious. ¹⁷ προφητεύω, prophesy, foretell. ¹⁸ ἐλέγγω, convict, reprove.

πάντων, ἀνακρίνεται τόπὸ πάντων, καὶ οὕτως τὰ 25 κρυπτὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ φανερὰ γίνεται: καὶ οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ ἀπαγγέλλων ὅτι Ὁ θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστιν.

Τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί; "Όταν συνέρχησθε, εκαστος 26 ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, διδαχὴν ἔχει, γλῶσσαν ἔχει, ἀποκάλυψιν ἔχει, ἑρμηνείαν εχει. Πάντα πρὸς οἰκοδομὴν γινέσθω. Εἴτε γλώσση τις λαλεῖ, κατὰ 27 δύο ἢ τὸ πλεῖστον τρεῖς, καὶ ἀνὰ ½ μέρος, αλὶ εἶς διερμηνευέτω: άλλο ἐμὴ ἢ διερμηνευτής, σιγάτω 28 ἐν ἐκκλησία: ἑαυτῷ δὲ λαλείτω καὶ τῷ θεῷ. Προφῆται 29 δὲ δύο ἢ τρεῖς λαλείτωσαν, καὶ οἱ ἄλλοι διακρινέτωσαν. Έλν δὲ ἄλλῳ ἀποκαλυφθῆ 30 καθημένῳ, ὁ πρῶτος σιγάτω. Δύνασθε γὰρ καθ ἔνα 31 πάντες προφητεύειν, εν εν αλονες μανθάνωσιν, καὶ σὶ πάντες προφητεύειν, εν εν εκκλησίος καὶ είνα πάντες μανθάνωσιν, καὶ οὶ πάντες προφητεύειν, εν εν εν εκκλησίος καὶ είνα πάντες προφητεύειν, εν εν εκκλησίος καὶ είνα αλλονοσιν, ο πρῶτος σιγάτω. Ελνανοθάνωσιν, καὶ οὶ αλλονομο εν εν εκκλημένος ο πρῶτος σιγάτω. Ελνανοθάνωσιν, εν αλλονομο εν αλλονομο εν αλλονομο εν αλλονομο εν αλλονομο εν εν αλλονομο εν αλλονο

¹ ἀνακρίνω, examine, inquire into. ² κρυπτός, hidden, secret. ³ φανερός, manifest, apparent. ⁴ ἀπαγγέλλω, announce, report. ⁵ δντως, really, indeed. ⁶ συνέρχομαι, come together, come or go with. ⁷ ψαλμός, οῦ, ὁ, song of praise, psalm. ⁸ διδαχή, ῆς, ἡ, teaching, instruction. ⁹ ἀποκάλυψις, εως, ἡ, revelation, unveiling. ¹⁰ ἐρμηνεία, ας, ἡ, interpretation, translation. ¹¹ οἰκοδομή, ῆς, ἡ, building, edification. ¹² ἀνά, upwards, upon. ¹³ μέρος, ους, τό, part, portion. ¹⁴ διερμηνεύω, translate, interprete. ¹⁵ διερμηνευτής, οῦ, ὁ, interpreter, translator. ¹⁶ σιγάω, be silent, become silent. ¹⁷ διακρίνω, discriminate, judge. ¹⁸ ἀποκαλύπτω, reveal, uncover. ¹⁹ προφητεύω, prophesy, foretell. ²⁰ μανθάνω, learn, ascertain.

πάντες παρακαλώνται: καὶ πνεύματα προφητών 32 προφήταις ὑποτάσσεται. Οὐ γάρ ἐστιν 33 ἀκαταστασίας ὁ θεός, ἀλλὰ εἰρήνης, ὡς ἐν πάσαις ταῖς ἐκκλησίαις τῶν ἀγίων.

Αἱ γυναῖκες ὑμῶν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις σιγάτωσαν: 3 οὐ 34 γὰρ ἐπιτέτραπται αὐταῖς λαλεῖν, ἀλλ' ὑποτάσσεσθαι, 3 καθὼς καὶ ὁ νόμος λέγει. Εἰ δέ τι μαθεῖν θέλουσιν, ἐν 35 οἴκῳ τοὺς ἰδίους ἄνδρας ἐπερωτάτωσαν: αἰσχρὸν γάρ ἐστιν γυναιξὶν ἐν ἐκκλησία λαλεῖν. "Η ἀφ' ὑμῶν ὁ 36 λόγος τοῦ θεοῦ ἐξῆλθεν; "Η εἰς ὑμᾶς μόνους κατήντησεν; 7

Εἴ τις δοκεῖ προφήτης εἶναι ἢ πνευματικός,⁸ 37
ἐπιγινωσκέτω⁹ ἂ γράφω ὑμῖν, ὅτι κυρίου εἰσὶν ἐντολαί.
Εἰ δέ τις ἀγνοεῖ, ¹⁰ ἀγνοείτω. ¹⁰

¹ ύποτάσσω, subject, put in subjection. ² ἀκαταστασία, ας, ἡ, distrurbance, disorder. ³ σιγάω, be silent, become silent. ⁴ ἐπιτρέπω, permit, allow. ⁵ μανθάνω, learn, ascertain. ⁶ αἰσχρός, shameful, base. ⁷ καταντάω, come to, arrive. ⁸ πνευματικός, spiritual. ⁹ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹⁰ ἀγνοέω, not know, be unaware.

"Ωστε, ἀδελφοί, ζηλοῦτε¹ τὸ προφητεύειν,² καὶ τὸ 39 λαλεῖν γλώσσαις μὴ κωλύετε:³ πάντα εὐσχημόνως⁴ 40 καὶ κατὰ τάξιν⁵ γινέσθω.

Γνωρίζω δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, τὸ εὐαγγέλιον δ 15 εὐηγγελισάμην ὑμῖν, ὁ καὶ παρελάβετε, εν ὧ καὶ δι' οῦ καὶ σώζεσθε: τίνι λόγω 2 εὐηγγελισάμην ὑμῖν, εἰ κατέχετε, 8 ἐκτὸς $^{^{2}}$ εἰ μὴ εἰκῆ $^{^{10}}$ έπιστεύσατε. Παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ 3 παρέλαβον, στι χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν άμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς: καὶ ὅτι ἐτάφη: 11 καὶ 4 ότι ἐγήγερται τῆ τρίτη ἡμέρα κατὰ τὰς γραφάς: καὶ 5 ὅτι ἄφθη Kηφ $\tilde{\alpha}$, 12 εἶτ α^{13} τοῖς δώδεκα: ἔπειτ α^{14} ἄφθη 6ἐπάνω 15 πεντακοσίοις 16 ἀδελφοῖς ἐφάπαξ 17 ἐξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, 18 τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν: ἔπειτα 14 ἄφθη Ἰακώβω, 20 εἶτα 13 τοῖς ἀποστόλοις 7

¹ ζηλόω, be zealous, am jealous. ² προφητεύω, prophesy, foretell. ³ κωλύω, forbid, hinder. ⁴ εὐσχημόνως, becomingly, properly. ⁵ τάξις, εως, ή, arranging, order. ⁶ γνωρίζω, make known, declare. ⁷ παραλαμβάνω, receive, take. ⁸ κατέχω, hold back, hold fast. ⁹ ἐκτός, aside from, besides. ¹⁰ εἰκῆ, without cause or reason, vainly. ¹¹ θάπτω, bury. ¹² Κηφᾶς, ᾶ, ὁ, Cephas. ¹³ εἶτα, then, thereafter. ¹⁴ ἔπειτα, then, after this. ¹⁵ ἐπάνω, above, over (gen). ¹⁶ πεντακόσιοι, five hundred, 500. ¹⁷ ἐφάπαξ, once for all, once. ¹⁸ ἄρτι, now, just now. ¹⁹ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ²⁰ Ἰάκωβος, James, Jacob.

πᾶσιν: ἔσχατον δὲ πάντων, ώσπερεὶ¹ τῷ ἐκτρώματι,² 8 ἄφθη κἀμοί. Ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ ἐλάχιστος³ τῶν 9 ἀποστόλων, ὃς οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς⁴ καλεῖσθαι ἀπόστολος, διότι⁵ ἐδίωξα⁶ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ θεοῦ. Χάριτι δὲ 10 θεοῦ εἰμι ὅ εἰμι, καὶ ἡ χάρις αὐτοῦ ἡ εἰς ἐμὲ οὐ κενὴ² ἐγενήθη, ἀλλὰ περισσότερον⁵ αὐτῶν πάντων ἐκοπίασα,² οὐκ ἐγὼ δέ, ἀλλ' ἡ χάρις τοῦ θεοῦ ἡ σὺν ἐμοί. Εἴτε οὖν ἐγώ, εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτως κηρύσσομεν 11 καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.

Εἰ δὲ χριστὸς κηρύσσεται ὅτι ἐκ νεκρῶν ἐγήγερται, πῶς 12 λέγουσίν τινες ἐν ὑμῖν ὅτι ἀνάστασις 10 νεκρῶν οὐκ ἔστιν; Εἰ δὲ ἀνάστασις 10 νεκρῶν οὐκ ἔστιν, οὐδὲ 13 χριστὸς ἐγήγερται: εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, κενὸν 14 ἄρα 11 τὸ κήρυγμα 12 ἡμῶν, κενὴ δὲ καὶ ἡ πίστις ὑμῶν. Εὑρισκόμεθα δὲ καὶ ψευδομάρτυρες 13 τοῦ θεοῦ, ὅτι 15

¹ ώσπερεί, like, as. ² ἔκτρωμα, τος, τό, untimely birth. ³ ἐλάχιστος, least, smallest. ⁴ ἱκανός, sufficient, able. ⁵ διότι, because, on this account. ⁶ διώκω, pursue, persecute. ⁷ κενός, empty, vain. ⁸ περισσός, excessive, abundant. ⁹ κοπιάω, toil, labor. ¹⁰ ἀνάστασις, εως, ή, resurrection, rising again. ¹¹ ἄρα, so, then. ¹² κήρυγμα, τος, τό, proclamation, preaching. ¹³ ψευδόμαρτυς, υρος, ό, false witness.

έμαρτυρήσαμεν κατὰ τοῦ θεοῦ ὅτι ἤγειρεν τὸν χριστόν, ὅν οὐκ ἤγειρεν, εἴπερ¹ ἄρα² νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται. Εἰ γὰρ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, οὐδὲ χριστὸς 16 ἐγήγερται: εἰ δὲ χριστὸς οὐκ ἐγήγερται, ματαία³ ἡ 17 πίστις ὑμῶν: ἔτι ἐστὲ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. Ἄρα² 18 καὶ οἱ κοιμηθέντες⁴ ἐν χριστῷ ἀπώλοντο. Εἰ ἐν τῇ ζωῇ 19 ταὑτῃ ἤλπικότες⁵ ἐσμὲν ἐν χριστῷ μόνον, ἐλεεινότεροι πάντων ἀνθρώπων ἐσμέν.

Νυνὶ δὲ χριστὸς ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν 20 κεκοιμημένων ἐγένετο. Ἐπειδὴ γὰρ δι' ἀνθρώπου ὁ 21 θάνατος, καὶ δι' ἀνθρώπου ἀνάστασις το νεκρῶν. 22 ဪ γὰρ ἐν τῷ ᾿Αδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ χριστῷ πάντες ζῳοποιηθήσονται. 23 Ἦκαστος δὲ ἐν τῷ ἰδίῳ τάγματι: ἀπαρχὴ χριστός, ἔπειτα ὁ τοῦ χριστοῦ ἐν τῷ παρουσίᾳ ἀντοῦ. Εἶτα 24

¹ εἴπερ, if perhaps, if indeed. ² ἄρα, so, then. ³ μάταιος, vain, useless. ⁴ κοιμάομαι, sleep, fall asleep. ⁵ ἐλπίζω, hope, hope for. ⁶ ἐλεινός, miserable, pitiable. ⊓ νυνί, now, already. δ ἀπαρχή, ῆς, ἡ, first fruit. ⁰ ἐπειδή, since, because. ¹¹⁰ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹¹ ἄσπερ, just as, even as. ¹² ζωοποιέω, make alive, make to live. ¹³ τάγμα, τος, τό, division, group. ¹⁴ ἔπειτα, then, after this. ¹⁵ παρουσία, ας, ἡ, presence, coming. ¹⁶ εἶτα, then, thereafter.

τὸ τέλος, ὅταν παραδῷ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρί, ὅταν καταργήση² πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν. Δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, ³ 25 ἄχρι οὖ ἄν θῆ πάντας τοὺς ἐχθροὺς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ἦσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται² ὁ θάνατος. 26 Πάντα γὰρ ὑπέταξεν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ. Ὅταν δὲ εἴπῃ ὅτι Πάντα ὑποτέτακται, ὁ δῆλον ὅτι ἐκτὸς τοῦ ὑποτάξαντος ὁ αὐτῷ τὰ πάντα. Ὅταν δὲ ὑποταγῆ 28 αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι ὁ αὐτῷ τὰ πάντα, ἴνα ἦ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

Έπεὶ⁸ τί ποιήσουσιν οἱ βαπτιζόμενοι ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; 29
Εἰ ὅλως⁹ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται, τί καὶ βαπτίζονται
ὑπὲρ τῶν νεκρῶν; Τί καὶ ἡμεῖς κινδυνεύομεν¹⁰ πᾶσαν 30
ὥραν; Καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκω, νὴ¹¹ τὴν ὑμετέραν¹² 31

¹ τέλος, ους, τό, end, purpose. ² καταργέω, make ineffective, abolish. ³ βασιλεύω, reign, rule. ⁴ ἐχθρός, hating, enemy (as a noun). ⁵ ὑποτάσσω, subject, put in subjection. ⁶ δῆλος, clear, evident. ⁷ ἐκτός, aside from, besides. ⁸ ἐπεί, when, since. ⁹ ὅλως, altogether, completely. ¹⁰ κινδυνεύω, be in danger, am in danger. ¹¹ νή, by (a particle of affirmation employed in oaths). ¹² ὑμέτερος, your.

καύχησιν, ¹ ἢν ἔχω ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. 32 Εἰ κατὰ ἄνθρωπον ἐθηριομάχησα ² ἐν Ἐφέσῳ, ³ τί μοι τὸ ὄφελος, ⁴ εἰ νεκροὶ οὐκ ἐγείρονται; Φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον ⁵ γὰρ ἀποθνήσκομεν. Μὴ πλανᾶσθε: ⁶ 33 Φθείρουσιν ⁷ ἤθη ⁸ χρηστὰ ⁹ ὁμιλίαι ¹⁰ κακαί. Ἐκνήψατε 34 δικαίως ¹² καὶ μὴ ἁμαρτάνετε: ¹³ ἀγνωσίαν ¹⁴ γὰρ θεοῦ τινὲς ἔχουσιν: πρὸς ἐντροπὴν ¹⁵ ὑμῖν λέγω.

Άλλ' ἐρεῖ τις, Πῶς ἐγείρονται οἱ νεκροί; Ποίω¹⁶ δὲ 35 σώματι ἔρχονται; Ἄφρον,¹⁷ σὺ δ σπείρεις, οὐ 36 ζωοποιεῖται¹⁸ ἐὰν μὴ ἀποθάνη: καὶ ὅ σπείρεις, οὐ τὸ 37 σῶμα τὸ γενησόμενον σπείρεις, ἀλλὰ γυμνὸν¹⁹ κόκκον,²⁰ εἰ τύχοι,²¹ σίτου²² ἤ τινος τῶν λοιπῶν: ὁ δὲ 38 θεὸς αὐτῷ δίδωσιν σῶμα καθὼς ἠθέλησεν, καὶ ἑκάστω τῶν σπερμάτων²³ τὸ ἴδιον σῶμα. Οὐ πᾶσα σὰρξ ἡ 39

 $^{^1}$ καύχησις, εως, $\mathring{\eta}$, boasting, act of boasting. 2 θηριομαχέω, fight with wild animals. 3 Έφεσος, ου, $\mathring{\eta}$, Ephesus. 4 δφελος, ους, τό, use, benefit. 5 αὔριον, tomorrow. 6 πλανάω, deceive, lead astray. 7 φθείρω, destroy, corrupt. 8 $\mathring{\eta}$ θος, ους, τό, custom, habit. 9 χρηστός, good, kind. 10 ὁμιλία, ας, $\mathring{\eta}$, association, company. 11 ἐκνήφω, come to one's senses. 12 δικαίως, righteously, justly. 13 άμαρτάνω, sin. 14 ἀγνωσία, ας, $\mathring{\eta}$, ignorance. 15 ὲντροπ $\mathring{\eta}$, $\mathring{\eta}$ ς, $\mathring{\eta}$, shame, humiliation. 16 ποῖος, what sort of? what? of what sort. 17 ἄφρων, foolish, senseless. 18 ζωοποιέω, make alive, make to live. 19 γυμνός, naked, wearing only under-garments. 20 κόκκος, ου, \mathring{o} , grain, seed. 21 τυγχάνω, obtain, happen. 22 σῖτος, ου, \mathring{o} , wheat, grain. 23 σπέρμα, τος, τό, seed, offspring.

αὐτὴ σάρξ: ἀλλὰ ἄλλη μὲν ἀνθρώπων, ἄλλη δὲ σὰρξ κτηνών, άλλη δὲ ἰχθύων, άλλη δὲ πτηνών. Καὶ 40 σώματα ἐπουράνια, ⁴ καὶ σώματα ἐπίγεια: ⁵ ἀλλ' ἐτέρα μὲν ἡ τῶν ἐπουρανίων δόξα, ἐτέρα δὲ ἡ τῶν ἐπιγείων. 5 "Άλλη δόξα ἡλίου, 6 καὶ ἄλλη δόξα σελήνης, 7 καὶ ἄλλη 41δόξα ἀστέρων: «ἀστὴρ γὰρ ἀστέρος διαφέρει εν δόξη. Οὕτως καὶ ἡ ἀνάστασις 10 τῶν νεκρῶν. Σπείρεται ἐν 42φθορᾶ, ¹¹ ἐγείρεται ἐν ἀφθαρσία: ¹² σπείρεται ἐν ἀτιμία, ¹³ ⁴³ έγείρεται έν δόξη: σπείρεται έν άσθενεία, 4 έγείρεται έν δυνάμει: σπείρεται σῶμα ψυχικόν, 15 έγείρεται 44 σωμα πνευματικόν. 16 "Εστιν σωμα ψυγικόν, 15 καὶ ἔστιν σῶμα πνευματικόν. 16 Οὕτως καὶ γέγραπται, 45 Έγένετο ὁ πρῶτος ἄνθρωπος Ἀδὰμ εἰς ψυχὴν ζῶσαν. \dot{O} ἔσχατος \dot{A} δὰμ εἰς πνεῦμα ζωοποιοῦν. $^{17} \dot{A}$ λλ \dot{A} ου 46 πρώτον τὸ πνευματικόν, 16 ἀλλὰ τὸ ψυχικόν, 15 ἔπειτα 18

¹ κτήνος, ους, τό, beast of burden. ² ἰχθύς, ὑος, ὁ, fish. ³ πτηνός, feathered, winged. ⁴ ἐπουράνιος, heavenly, celestial. ⁵ ἐπίγειος, of the earth, earthly. ⁶ ἥλιος, ου, ὁ, sun, sunlight. ⁷ σελήνη, ης, ἡ, moon. ⁸ ἀστήρ, ος, ὁ, star. ⁹ διαφέρω, differ, carry through. ¹⁰ ἀνάστασις, εως, ἡ, resurrection, rising again. ¹¹ φθορά, ᾶς, ἡ, destruction, corruption. ¹² ἀφθαρσία, ας, ἡ, incorruptibility, immortality. ¹³ ἀτιμία, ας, ἡ, dishonor, disgrace. ¹⁴ ἀσθένεια, ας, ἡ, weakness, sickness. ¹⁵ ψυχικός, natural, wordly-minded. ¹⁶ πνευματικός, spiritual. ¹⁷ ζωοποιέω, make alive, make to live. ¹⁸ ἔπειτα, then, after this.

τὸ πνευματικόν. ¹ Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος ἐκ γῆς, χοϊκός: 47 ὁ δεύτερος ³ ἄνθρωπος ὁ κύριος ἐξ οὐρανοῦ. Οἷος ⁴ ὁ 48 χοϊκός, ² τοιοῦτοι καὶ οἱ χοϊκοί, ² καὶ οἷος ⁴ ὁ ἐπουράνιος, ⁵ τοιοῦτοι καὶ οἱ ἐπουράνιοι: ⁵ καὶ καθὼς ἐφορέσαμεν ⁶ 49 τὴν εἰκόνα ⁷ τοῦ χοϊκοῦ, ² φορέσωμεν ⁶ καὶ τὴν εἰκόνα ⁷ τοῦ ἐπουρανίου. ⁵

Τοῦτο δέ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἶμα βασιλείαν 50 θεοῦ κληρονομῆσαι⁸ οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ⁹ τὴν ἀφθαρσίαν¹⁰ κληρονομεῖ.⁸ Τδού, μυστήριον¹¹ ὑμῖν 51 λέγω: πάντες μὲν οὐ κοιμηθησόμεθα,¹² πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα,¹³ ἐν ἀτόμῳ,¹⁴ ἐν ῥιπῆ¹⁵ ὀφθαλμοῦ, ἐν 52 τῆ ἐσχάτῃ σάλπιγγι:¹⁶ σαλπίσει¹⁷ γάρ, καὶ οἱ νεκροὶ ἐγερθήσονται ἄφθαρτοι,¹⁸ καὶ ἡμεῖς ἀλλαγησόμεθα.¹³ 53 Δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν¹⁹ τοῦτο ἐνδύσασθαι²⁰ ἀφθαρσίαν,¹⁰ καὶ τὸ θνητὸν²¹ τοῦτο ἐνδύσασθαι²⁰ ἀθανασίαν.²² 54

 $^{^1}$ πνευματικός, spiritual. 2 χοϊκός, made of earth or dust, earthy. 3 δεύτερος, second. 4 οἷος, such as, of what kind. 5 ἐπουράνιος, heavenly, celestial. 6 φορέω, wear, bear. 7 εἰκών, όνος, 1 , image, likeness. 8 κληρονομέω, inherit, obtain. 9 φθορά, 1 ζς, 1 ζ, destruction, corruption. 10 ἀφθαρσία, 1 ζς, 1 ζ, incorruptibility, immortality. 11 μυστήριον, ου, τό, secret, mystery. 12 κοιμάομαι, sleep, fall asleep. 13 ἀλλάσσω, change, alter. 14 ἄτομος, indivisible moment of time, moment. 15 ρίπή, 1 ζς, 1 ζ, rapid movement, twinkling. 16 σάλπιγξ, ιγγος, 1 ζ, trumpet. 17 σαλπίζω, sound a trumpet. 18 ἄφθαρτος, imperishable, immortal. 19 φθαρτός, perishable, corruptible. 20 ἐνδύω, put on, clothe. 21 θνητός, subject to death, mortal. 22 ἀθανασία, ας, 1 ζ, immortality.

Όταν δὲ τὸ φθαρτὸν¹ τοῦτο ἐνδύσηται² ἀφθαρσίαν,³ καὶ τὸ θνητὸν⁴ τοῦτο ἐνδύσηται² ἀθανασίαν,⁵ τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος, Κατεπόθη⁶ ὁ θάνατος εἰς νῖκος.⁵ Ποῦ 8 σου, Θάνατε, τὸ κέντρον; 9 55 Ποῦ 8 σου, Җδη, 10 τὸ νῖκος; 7 Τὸ δὲ κέντρον 9 τοῦ 56 θανάτου ἡ ἁμαρτία: ἡ δὲ δύναμις τῆς ἁμαρτίας ὁ νόμος: τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ διδόντι ἡμῖν τὸ νῖκος 7 διὰ 57 τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. Ὠστε, ἀδελφοί μου 58 ἀγαπητοί, ἑδραῖοι 11 γίνεσθε, ἀμετακίνητοι, 12 περισσεύοντες 13 ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ κυρίου πάντοτε, 14 εἰδότες ὅτι ὁ κόπος 15 ὑμῶν οὐκ ἔστιν κενὸς 16 ἐν κυρίῳ.

Περὶ δὲ τῆς λογίας¹⁷ τῆς εἰς τοὺς ἀγίους, ὥσπερ¹⁸ **16** διέταξα¹⁹ ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας,²⁰ οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε. Κατὰ μίαν σαββάτων ἕκαστος ὑμῶν 2 παρ' ἑαυτῷ τιθέτω, θησαυρίζων²¹ ὅ τι ἂν εὐοδῶται,²²

¹ φθαρτός, perishable, corruptible. ² ἐνδύω, put on, clothe. ³ ἀφθαρσία, ας, ή, incorruptiblity, immortality. ⁴ θνητός, subject to death, mortal. ⁵ ἀθανασία, ας, ή, immortality. ⁶ καταπίνω, drink down, swallow. ⁷ νῖκος, ους, τό, victory. ⁸ ποῦ, where?. ⁹ κέντρον, ου, τό, sharp point, sting. ¹⁰ ἢλδης, ου, ὁ, Hades. ¹¹ ἐδραῖος, steadfast, firm. ¹² ἀμετακίνητος, immovable, firm. ¹³ περισσεύω, abound, be rich. ¹⁴ πάντοτε, always, at all times. ¹⁵ κόπος, ου, ὁ, labor, trouble. ¹⁶ κενός, empty, vain. ¹⁷ λογία, ας, ή, collection, collecting. ¹⁸ ὥσπερ, just as, even as. ¹⁹ διατάσσω, command, give orders to. ²⁰ Γαλατία, ας, ή, Galatia. ²¹ θησαυρίζω, lay up, store up. ²² εὐοδόω, cause to prosper.

ἵνα μή, ὅταν ἔλθω, τότε λογίαι¹ γίνωνται. "Όταν δὲ 3 παραγένωμαι, 2 οθς ἐὰν δοκιμάσητε 3 δι' ἐπιστολῶν, 4 τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν⁵ τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ίερουσαλήμ: ἐὰν δὲ ἦ ἄξιον τοῦ κάμὲ πορεύεσθαι, 4 σύν έμοὶ πορεύσονται. Έλεύσομαι δὲ πρὸς ὑμᾶς, ὅταν 5 Μακεδονίαν διέλθω: Μακεδονίαν γάρ διέρχομαι: 6 πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ, 10 ἢ καὶ παραχειμάσω, ΐνα ὑμεῖς με προπέμψητε 12 οὖ 13 ἐὰν πορεύωμαι. Οὐ 7θέλω γὰρ ὑμᾶς ἄρτι $^{^{14}}$ ἐν παρόδ $\omega^{^{15}}$ ἰδεῖν: ἐλπίζ $\omega^{^{16}}$ δὲ χρόνον τινὰ ἐπιμεῖναι¹⁷ πρὸς ὑμᾶς, ἐὰν ὁ κύριος ἐπιτρέπη. Έπιμεν $\tilde{\omega}^{17}$ δὲ ἐν Ἐφέσ ω^{19} ἕως τῆς 8 Π εντηκοστῆς: 20 θύρα 21 γάρ μοι ἀνέωγεν μεγάλη καὶ 9 ἐνεργής,²² καὶ ἀντικείμενοι²³ πολλοί.

¹ λογία, ας, ή, collection, collecting. ² παραγίνομαι, come, arrive. ³ δοκιμάζω, prove, approve. ⁴ ἐπιστολή, ῆς, ή, letter, dispatch. ⁵ ἀποφέρω, carry off, bear away. ⁶ ἄξιος, worthy, deserving. ⁷ Μακεδονία, ας, ή, Macedonia. ⁸ διέρχομαι, cross over, pass through. ⁹ τυγχάνω, obtain, happen. ¹⁰ παραμένω, remain beside, continue. ¹¹ παραχειμάζω, winter, pass the winter. ¹² προπέμπω, send before, send forth. ¹³ οὕ, where, when. ¹⁴ ἄρτι, now, just now. ¹⁵ πάροδος, ου, ή, passage, thoroughfare. ¹⁶ ἐλπίζω, hope, hope for. ¹⁷ ἐπιμένω, continue, remain. ¹⁸ ἐπιτρέπω, permit, allow. ¹⁹ ^{*} Έρεσος, ου, ή, Ephesus. ²⁰ πεντηκοστή, ῆς, ἡ, Pentecost. ²¹ θύρα, ας, ἡ, door, gate. ²² ἐνεργής, effective, active. ²³ ἀντίκειμαι, lie opposite, i.e. oppose.

Έὰν δὲ ἔλθῃ Τιμόθεος,¹ βλέπετε ἵνα ἀφόβως² γένηται 10 πρὸς ὑμᾶς: τὸ γὰρ ἔργον κυρίου ἐργάζεται³ ὡς καὶ ἐγώ. Μή τις οὖν αὐτὸν ἐξουθενήσῃ:⁴ προπέμψατε⁵ δὲ 11 αὐτὸν ἐν εἰρήνῃ, ἵνα ἔλθῃ πρός με: ἐκδέχομαι⁶ γὰρ αὐτὸν μετὰ τῶν ἀδελφῶν. Περὶ δὲ Ἀπολλώ⁻ τοῦ 12 ἀδελφοῦ, πολλὰ παρεκάλεσα αὐτὸν ἵνα ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν: καὶ πάντως⁵ οὐκ ἦν θέλημα ἵνα νῦν ἔλθῃ, ἐλεύσεται δὲ ὅταν εὐκαιρήσῃ.²

Γρηγορεῖτε, στήκετε εν τῆ πίστει, ἀνδρίζεσθε, 13 κραταιοῦσθε. 13 Πάντα ὑμῶν ἐν ἀγάπη γινέσθω.

Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί – οἴδατε τὴν οἰκίαν 15 Σ τεφανᾶ, ¹⁴ ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ ¹⁵ τῆς Ἁχαΐας, ¹⁶ καὶ εἰς διακονίαν ¹⁷ τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ¹⁸ ἑαυτούς – ἵνα καὶ 16 ὑμεῖς ὑποτάσσησθε ¹⁹ τοῖς τοιούτοις, καὶ παντὶ τῶ

¹ Τιμόθεος, ου, ὁ, Timothy. ² ἀφόβως, fearlessly. ³ ἐργάζομαι, work, word. ⁴ ἐξουθενέω, despise, ignore. ⁵ προπέμπω, send before, send forth. ⁶ ἐκδέχομαι, await, expect. ⁷ Ἀπολλῶς, ὁ, Apollos. ⁸ πάντως, altogether, by all means. ⁹ εὐκαιρέω, have opportunity, time. ¹⁰ γρηγορέω, watch, keep watch. ¹¹ στήκω, stand fast. ¹² ἀνδρίζομαι, act like a man, am brave. ¹³ κραταιόω, strengthen, confirm. ¹⁴ Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas. ¹⁵ ἀπαρχή, ῆς, ή, first fruit. ¹⁶ Άχαΐα, ας, ή, Achaia. ¹⁷ διακονία, ας, ή, waiting at table, service. ¹⁸ τάσσω, arrange, appoint. ¹⁹ ὑποτάσσω, subject, put in subjection.

συνεργούντι καὶ κοπιώντι. Χαίρω δὲ ἐπὶ τῆ 17 παρουσία Στεφανᾶ καὶ Φουρτουνάτου καὶ Άχαϊκοῦ, ὅτι τὸ ὑμῶν ὑστέρημα δύτοι ἀνεπλήρωσαν. 18 Ανέπαυσαν γὰρ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν: ἐπιγινώσκετε οῦν τοὺς τοιούτους.

Ασπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τῆς Ἀσίας: 11 ἀσπάζονται 19 ὑμᾶς ἐν κυρίῳ πολλὰ ἀκύλας 12 καὶ Πρίσκιλλα, 13 σὺν τῆ κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίᾳ. ἀσπάζονται ὑμᾶς οἱ 20 ἀδελφοὶ πάντες. ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι 4 ἀγίῳ.

Ὁ ἀσπασμὸς¹⁵ τῆ ἐμῆ χειρὶ Παύλου. Εἴ τις οὐ φιλεῖ¹⁶ 21
 τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, ἤτω ἀνάθεμα.¹⁷ Μαρὰν¹⁸
 ἀθά.¹⁸ Ἡ χάρις τοῦ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν. 23
 Ἡ ἀγάπη μου μετὰ πάντων ὑμῶν ἐν χριστῷ Ἰησοῦ.

¹ συνεργέω, work together. ² κοπιάω, toil, labor. ³ παρουσία, ας, ή, presence, coming. ⁴ Στεφανᾶς, ᾶ, ὁ, Stephanas. ⁵ Φορτουνάτος, ου, ὁ, Fortunatus. ⁶ ἀγαϊκός, οῦ, ὁ, Achaicus. ⁷ ὑστέρημα, τος, τό, that which is lacking, need. ⁸ ἀναπληρόω, fill up, fulfill. ⁹ ἀναπαύω, refresh, take rest. ¹⁰ ἐπιγινώσκω, recognise, come to know. ¹¹ Ἀσία, ας, ή, Asia. ¹² Ἀκύλας, ὁ, Αquila. ¹³ Πρίσκιλλα, ης, ή, Prisca, Priscilla. ¹⁴ φίλημα, τος, τό, kiss. ¹⁵ ἀσπασμός, οῦ, ὁ, greeting, salutation. ¹⁶ φιλέω, love, kiss. ¹⁷ ἀνάθεμα, τος, τό, accursed, curse. ¹⁸ αθά, come (Aramaic).

Άμήν.